

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljate (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Štajerski deželni odbor obsodil zapravljalnost občinskega zastopa v Petrovčah.

Da mi nikomur nič ne očitamo, česar ni res kriv, smo obljubili dokazati glede občine petrovške z listinami deželnega odbora štajerskega in iz odlokov štajerskega deželnega odbora in sicer z dne 22. maja 1906 št. 8093, nadalje 17. septembra 1906 št. 24.447 in slednjič z dne 14. julija 1908 št. 22.664, katere tukaj objavimo, da bode vsak občan izprevidel, da so razmere v občinskem gospodarstvu v Petrovčah dosedaj bile skrajno žalostne. Dolžnost vseh poštenih mož-volilcev je, da se v prihodnji občinski zastop ne volijo več ljudje, ki so zakrivali ono velikansko škodo, katera je razvidna iz odlokov štajerskega deželnega odbora. Navedeni odloki potrjujejo resničnost naših trditvev, da občinski blagajnik ni hotel plačati ukradenega občinskega denarja nazaj, nadalje, da občina ni hotela prisiliti Fridricha, da bi vrnil 351 K, katere je nepostavno dobil od občine in da občina kljub ukazom deželnega odbora vzdržuje mežnarja, kar ni dolžnost občine. Toda naj govori štajerski deželni odbor sam, da se ne bode zopet nam očitalo, da koga obrekujemo. V odloku z dne 22. maja 1906 je odgovoril štajerski deželni odbor na pritožbo nekaterih posestnikov z dne 11. decembra 1905 sledeče:

Deželni odbor je uvedel po c. kr. vladnem komisarju celjskega okraja poizvedbe glede pritožbe, katero je sprejel od nekaterih občanov občine Petrovče. Štajerski deželni odbor naznanja občinskemu uradu Petrovče sledeče: 1. Za shrambo občinskega denarja je občinski blagajnik osebno odgovoren. Naj se takoj semkaj naznani ime onega občinskega blagajnika, ki je 1. 1902 imel v rokah občinsko blagajno. Če občinskega blagajnika takrat ni bilo, naj se takoj naznani vzroke, zakaj se po dotičnih predpisih ni postopalo. Deželni odbor si v tem pridržuje odločitev, ki se bode ukrenila glede onega zneska, ki je bil 1. 1902 iz občinske blagajne ukraden. 2. Popolnoma nepostavno je, da je občinski zastop z občinskim denarjem poplačal občinskemu odborniku Francu Fridrichu oni prispevek, ki ga je bil dolžen Franc Fridrich deželi plačati od lova. Če je Fridrich občinski lov na licitaciji izžrebal, tedaj je dolžen tudi vse doklade tega lova poplačati. Če je pa uspeh lova res neznaten in če je Fridrich za lov več plačal, nego je vreden, potem je bila njegova stvar, da bi pri dražbi ne stavil tako visoke ponudbe. Če je pa to storil in je na tak način zabranil, da ni izlicitiral lova kdo drug, tedaj nikakor ne gre, da hoče pozneje uiti postavnim določbam na ta način, da se z občino pogodi, da bi ona en del stroškov lova z občinskim denarjem povrnila. Občinski urad torej mora v 14 dneh takoj nazaj terjati, kar je v letih 1904, 1905 in 1903 bilo z občinskim denarjem za Fridrichov lov

plačano. Če se to ne zgodi, tedaj se bode poklicalo občinskega predstojnika osebno, da povrne te nepostavne izdatke iz lastnega žepa. 3. Leta 1903 se je na občinskega odbornika Franca Fridricha plačala tudi nagrada 120 K. Dne 31. julija 1903 je pa okrajno glavarstvo v Celju naložilo Francu Fridrichu kazen 120 K. Očividno je občinski odbor hotel z nagrado 120 K Fridrichu povrniti kazen, katero je moral plačati. S tem očividno dela proti oblastvenim razsodbam in se hoče onemogočiti kaznovanje Franca Fridricha. Občinski denar se pa ne sme porabljati za darila. Nasprotno se mora občinski denar rabiti samo za potrebe občine, katere so razvidne iz proračuna. Za vsako drugačno porabo je občinski predstojnik osebno odgovoren. Ta znesek se naj torej v 14 dneh izterja, drugače bi se tudi povrnitev tega zneska od občinskega predstojnika morala osebno izterjati. 4. Kar je občina porabila denarja za organista, tega sedaj deželni odbor ne more naravnost izpodbijati. Toda občinski urad se izrecno opozarja, da je tudi izplačevanje takih nagrad protipostavno in če bi se v prihodnje še zopet kaj takega zgodilo, se bode v tem oziru tudi povrnitev zahtevala. Tem našim ukazom naj se ustreže v 14 dneh in se nam naj v ravnoistem času poroča, da se je naš ukaz izvršil, drugače bomo naložili občinskemu predstojniku kazen. — Tako je torej štajerski deželni odbor že 22. maja obsodil potratno gospodarstvo gotovih ljudi v Petrovčah. Toda vse to ni nič pomagalo. Namesto da bi bila Koren in Fridrich v žep segla in občini povrnila, kar je bilo ukradenega in odvzetega, sta z vsemi mogočimi neresničnimi izgovori skušala deželni odbor pregovoriti, da bi ne zahteval plačila. In res je štajerski deželni odbor žalibog deloma odstopil od svojega prvega ukaza, seveda v škodo davkoplačevalcev občine Petrovče.

V drugih točkah pa je štajerski deželni odbor z odlokom z dne 17. septembra 1906 še enkrat odločno opozoril občinski urad v Petrovčah na njegove dolžnosti. Štajerski deželni odbor je namreč dne 17. septembra 1906 na pritožbo nekaterih posestnikov iz občine Petrovče občinskemu uradu v Petrovčah sledeče odgovoril: Z ozirom na poročilo z dne 15. junija 1906 se občinskemu uradu sledeče sporoča: Deželni odbor za sedaj ne bode nič ukrenil, da bi se povrnil znesek, ki je bil iz občinske blagajne ukraden. Za prihodnost pa še enkrat odločno opozorimo, da je občinski blagajnik osebno odgovoren za vsako nepazljivost pri oskrbovanju občinskega premoženja. Kar se tiče odškodnine 351 K 60 v, kar je namreč občina plačala nepostavno Francu Fridrichu, se še enkrat ukazuje občinskemu predstojniku, da najkasneje do konca septembra t. l. v občinsko blagajno plača ta znesek in naj se potem takoj deželnemu odboru naznani iz blagajniškega dnevnika številka, pod katero se je ta znesek v občinsko blagajno plačal. Glede odškodnine za organista se še enkrat povdarja, da cerkveni nameni niso občinski. Dohodki občine se morajo porabljati samo za občinske

namene. Občinski zastop torej ne sme prostovoljno plačevati nagrade organistu z občinskim denarjem. Za cerkvene potrebe naj skrbijo župljani in ne občina. Zato se prepoveduje, da bi se še za naprej v občinski proračun postavljala nagrada za organista. — Toda, tudi ta ukaz ni nič pomagal, občinski zastop ni niti z mazincem ganil, da bi ukradeni denar in Fridrichu nepostavno plačani denar prišel v občinsko blagajno nazaj. — Nasprotno so možje sklenili v nasprotju z ukazi deželnega odbora, da ne bode občina nič terjala. Davkoplačevalci so se še enkrat pritožili zoper postopanje in je štajerski deželni odbor z dne 14. julija 1908 zopet izdal sledeči ukaz: Občinskemu uradu se naznanja, da je občinskemu zastopu pripuščeno vložiti tožbo na sodnijo radi izterjanja odškodnine glede onega denarja, ki je bil leta 1902 iz občinske blagajne ukraden in tudi tožbo zaradi povrnitve nagrade, ki je bila Fridrichu leta 1903 izplačana in zaradi lovskih doklad, ki so se plačale Fridrichu iz občinske blagajne. Seveda se bode občinski predstojnik pred sodnijo izgovarjal, da je občinski zastop pravomočno sklenil, da ne zahteva povrnitve. Toda štajerski deželni odbor še enkrat povdarja, da je ponovno izjavil, da je to nepostavno, kar se je splašalo za Franca Fridricha. Če se občinski zastop izgovarja, da je Franc Fridrich bil občinski tajnik in da je za to dobil nagrade 120 K, opozarja štajerski deželni odbor še enkrat na določbo § 21 obč. reda, po kateri je služba občinskega odbornika brezplačna in da bi moral Franc Fridrich, če je prevzel mesto občinskega tajnika, po postavi izgubiti pravico biti občinski odbornik.

Iz tega torej vidimo, da je štajerski deželni odbor hotel davkoplačevalce občine Petrovče obvarovati škode, katero je občina Petrovče trpela vsled tatvine in vsled brezvestnega razmetavanja občinskega denarja v žep občinskih odbornikov, zlasti Franca Fridricha. Toda občinskemu zastopu je bilo več na tem ležeče, da se polnijo žepi občinskega odbornika Franca Fridricha in občinskega predstojnika Korena, nego da se zljajajo bremena davkoplačevalcev.

Škandalozna vladna predloga za davek na vino, mošt in sadjevec.

Navedemo najprej glavna določila vladne predloge za razširjenje davka na vino, mošt in sadjevec. Zakonski načrt imenuje vse te pijače kakor tudi vinsko brozgo le kratko pod skupnim imenom »vino«. Najvažnejša določila vladnega davčnega načrta so v kratkem sledeča:

1. Odslej bi naj bilo davku podvrženo v naši državi polovici vse za konzum določeno vino, vinski mošt, vinska brozga (Weinmaische) in sadjevec in sicer vino po K 4 za hektoliter, vinski mošt po K 3,60, grozdje (brozga) po K 3.— in sadjevec po K

LISTEK.

Kraljica.

Srbski spisal Sima Matavulj. — Postlovenil V. G. (Dalje.)

Marko je peval, kadarkoli je mogel, pod Angelinim oknom in njej je bil njegov glas milejši kakor slavčev. Ko se je v društvu napel, tedaj je z njo šepetal, kakor drugi s svojimi dekleti. Često je prišla kraljica tudi pred vrata in takrat so se ljubili in grlili, kakor drugi tudi, — vse, kakor vsi drugi.

Simon in Ana, kraljičini stariši, se niso posebno brigali za Angelino ljubimkanje. Ej, joj, naj izbira! Kar si bode izbrala, ostane njeno; samo da se omoži na pošten način in če tudi strada!

Gregor in Jelena, Markovi roditelji, so še pa manj gledali za sinom. Oni so bili v tej zadevi z njim že na jasnem. Sto in stokrat so mu že bili povedali, da naj k njim na dom ne vlači kraljice, pa tudi nobene manjše od kraljice, ker ne bodo imeli kruha. Tako so pravili tudi vsem ostalim sinom, razven najstarejšemu.

Pa mislite, da je to razburjalo Marka in

kraljico?

Ni malo, nikakor! Onadva sta se vsemu smejala. Mlada sla bila, mlada in gospodstvu nevajena in vrh vsega zaljubljena drug v drugega do nšes, pa bi se bala živeti? Kaj še! Marko se bode zavdinjal v Krških mlinih, kjer lahko mlad in močen človek več zasluži kakor mu treba za obstanek in potem bo dosti kruha in ljubezni, vse do smrti.

Ali, ni on, ni ona ni mislila, da jih usoda lahko vsak čas loči.

Bilo je krog Petrovega. Neke nedelje popoldan sta sedela Simon in Ana Puričeva za mizo, kraljica pa je bila šla k svoji tovarišici. dočim sta se mala bratca z drugo deco igrala po obali. Nenadno so se pa odprla vrata in ustopil je v sobo predstojnik Josip Bujasov. Ko bi bila Mati Božja, ki je visela nad posteljo, stopila iz svojega okvira, bi se ne bila mož in žena bolj začudila, kakor predstojnikovemu obisku, ki še ni bil nikoli pri njih.

Simon je ustajajoč nekaj zamrmral, Ana je pa odprtih ust gledala obojico.

Predstojnik pogleda zlovoljno po sobi, sede, pljune pred se in razmaže pljunek z ного.

— Uf! vročina, brate! Ako bo to še nekoliko

časa trajalo, nas bode vse spraznilo. Ravno predvečer sem gledal oni tvoj mladi vinograd; nič ne bode z njim, listje je uvelo.

Simon je pokimal z glavo.

— A, ta, ako nam letina tudi letos ne bode mila, potem smo propali!

— E, ti boš propal! mu odvrne lahko Simon.

— Jaz sem se, ta, navadil spati po obedu, ali danes ne morem. Pa, pa, še druga je! ... Ta moja nesreča, moj Ivo se hoče ženiti. Hajdi, pravim, dobro! Katero hočeš? — „Po volji ti bo tista, ki sem si jo izbral!“ pravi. No pa jo pokaži! Nekaj dni se je skrival in zatajeval, danes pa je povedal... Vašo Angelo hoče... Sedaj vesta, zakaj sem prišel?..

Puriča sta se debelo spogledala: je-li človek znorel?

— Jaz, ta, nimam nič proti temu... Angela je pridna, ona me bo ubogala. Kaj mislita vidva?

Ni Simon ni Ana nista mogla izpregovoriti.

— Kaj sta okamenela, vraga, kaj? Recita: „dobro!“ Recita: „nečemo!“ Ali pa, molčita sedaj in ti, stari, mi prinesi jutri odgovor. Z Bogom!

In Josip je odšel, ne da bi mu bili ponudili stol, kamoli da bi bil sedel.

1.— Ta davek ne loči več prodaje na drobno in na debelo.

2. Navedene pijače so tega užitinskega (vinskega) davka oproščene v sledečih slučajih: a) ako se kot lastni pridelek porabijo v domačem gospodarstvu (za lastne ljudi in za delavce) v **dotični občini, kjer se jih je pridelalo**; b) če se porabijo za izdelovanje kisa ali žganja; c) ako jih potniki pripeljejo iz drugih dežel v določeni meri kot popotno pijačo.

3. Ta davek mora plačati: a) vsakdo, kdor nezadano vino, mošt ali sadjevec v kakršni koli meri kupi ali vzame iz druge občine iz lastne kleti za porabo; davek se mora plačati takoj po prevozu pijače; b) oni pridelovalci vina, mošta in sadjevca, kateri v eni in isti občini pridelujejo in prodajajo vino na drobno, ako prostori za vinotoč niso povsem ločeni od onih, kjer imajo zalogo nezadane vina; c) oni vinorejci, ki točijo svoj pridelek »pod vejo« imajo **zadati** zgolj ono množino, ki je za točenje na drobno namenjena. — Davka prost je prevoz vina iz ene kleti v drugo v isti ali sosednih občinah, ako se vino prevaža v kletarske namene ali pa v kleti, kjer stalno ostane (prosta skladišča).

Ostale določbe vsebujejo večinoma navodila, kedar in kako je naznaniti finančni straži prevoznjo, prodajo in sprejem omenjenih pijač, kako strogo se prestopki kaznujejo in kako ima finančna straža pri nadzorovanju postopati.

Rekli smo že kar v našlovu, da je ta vladna predloga **škandalozna**, je to smrten udarec, katerega se namerava zadati naši komaj na novo oživelj vinoreji. Je to na eni strani težek, na drugi strani pa naravnost razdražljiv davek. Doslej je znašala v naših krajih užitnina na vino K 4.46 brez doklad, na sadjevec K 1.48; pobirala pa se je samo od one pijače, katera se je prodajala na drobno bodisi v gostilnah bodisi v vinotočih čez ulico. Ono vino, katero se je na debelo bodisi prodalo, bodisi doma porabilo, četudi je bilo pridelano v sosednjih občinah, je bilo davka prosto.

Odslej bi se naj užitnina nekoliko znižala, a za to pa tako razširila, da bi skrajno neugodno uplivala na porabo in na cene vina, mošta in sadjevca. — Razdražljivo ni le neprestano nadzorstvo in dolžnostno vohunjenje finančnih organov krog kleti, razdražljivo je zlasti določilo, **da se mora tudi za vino, ki se ga doma porabi, a se ga pridelava v drugi občini, plačevati davek!** — Pomislimo samo na naše razmere! Kmetje v Savinski in Šaleški dolini, na Murškem in Dravskem polju kakor tudi v vinorodnih krajih samih, kateri imajo svoje vinograde in šadonosnike v drugih občinah, morajo plačevati po vladnem načrtu davek, ako hočejo lastno, s težkim trudom pridelano vino ali sadjevec popiti doma ali ga pa dati delavcem na polju. Če bode hotel kmet davka prosto piti lastno vino in sadjevec pri vinogradu, bo morda iti v klet, a še tam ga bo nadzoroval financar, koliko popije! Ako bode kupil vino ali sadjevec v sosedni občini za domače ljudi in delavce, bode treba plačati davek in seveda še neizogibne deželne in občinske doklade. **V uvodu omenjene številke veljajo namreč le za donesek, katerega potegne država!** Ako ne bodeš javil v teku 24 ur po sprejemu kupljenega vina ali 3 dni poprej, predno si začel delati iz kupljenih jabolk iz sosedne občine sadjevec, zapadeš kazni do 200 K.

Že iz navedenega je jasno, kakó silno breme bi naprtil novi davek našim krajem, posebno še ker imamo same male občine in imajo kmetje skoraj povsod vinograde v tujih občinah. Dolgo je vlada molčala s podrobnostmi, boječ se opravičenega viharja in odpora. Sedaj ko vidimo nevarnost v vsej njeni velikosti in opasnosti, je naša sveta dolžnost, da se ji z vsemi silami upremo. Kakor smo javili, je Zveza Južnih Slovanov, v kateri sta tudi naša posl. gg. Roblek in Ježovnik, sklenila najodločnejši in najskrajnejši boj proti temu načrtu in namenu potegniti našim vinorejcem kožo z glave. **All dolžnost je tudi naših vinorejcev, da poslance v njih boju proti požrešni vladi podpirajo.**

Velikanski protestni shod proti vinskemu davku.

Na Dunaju se je vršilo 6. tega meseca protestno zborovanje proti nameravanemu vinskemu davku; sklicalo ga je državno društvo vinorejcev v zvezi z nižjeavstrijsko kmečko zvezo. Najzocih je bilo 6-7 tisoč ljudi. Predsedoval je nižjeavstrijski deželni odbornik drž. posl. Mayer, kateri je po kratkem pozdravu mnogoštevilno zbranih vinorejcev in njihovih zastopnikov označil vinski davek, kakor ga predlaga sedaj finančni minister Bilinski v držav. zboru, kot **smrtni udarec in pogin avstrijskega vinogradništva**. (Burno, dolgočasno pritrjevanje.) Nato so govorili navzoči državni poslanci, med njimi dvorni svetnik dr. Ploy v imenu »Zveze južnih Slovanov«. Zagotovil je, da se bode trudil klub z vsemi sredstvi, da doseže padec vladnega načrta za vinski davek že v odseku in da bode agitiral tudi med drugimi poslanci za to stvar. Ta zakonski načrt ne sme na noben način postati zakon. Govorili so tudi posl. Brunner, Šifinger, Gugenberg, dr. Korošec, Marckhl, nadalje Kodolitsch iz Radgone in Girstmayer iz Maribora in vitez Hohenblum, kateri je imenom agrarne centrale izjavil, da se vsi avstrijski agrarci izjavljajo solidarne z resolucijo. Konečno je poročal nižjeavstrijski vinarski ravnatelj Reckendorfer o vladnem načrtu za vinski davek. Pojasnil je pojedine točke in dokazal, da so nekatere določbe tako gorostasne in neumne, da jih je gotovo sestavil kak uradnik, ki nima pojma o razmerah pri vinogradnikih. Nameravani vinski davek bi s svojimi posledicami zadel le vinorejce. Izvajanja so se burno odobraval, posebno ko je referent rekel, da ta zakon ne more in ne sme stopiti v veljavo.

Presednik je prečital sledečo resolucijo: Zbrani zborovalci se z največjim ogorčenjem izrekajo proti zakonskemu načrtu glede davka na vino in zahtevajo od vlade, da ga brezpogojno umakne, ker bi ta načrt, ako postane zakon, uničil naše vinogradnike. Zbrani zborovalci pričakujejo, da bodo zastopniki vinogradniških koristi porabili vsa postavno dopustna sredstva za padec tega zakona. Zbrani zborovalci pričakujejo, da bodo agrarni zastopniki proti temu zakonu solidarno nastopili. — Resolucija se je soglasno sprejela.

Slovenke! Slovenci!

Vabim Vas na shod, ki ga sklieujem dne 13. sušca 1910 ob 10. uri dopoldne v ljubljanski mestni dom.

Izpričajte naj govorniki iz Primorja, Štajerske in Koroške, kaj in koliko je udejevala za obmejne Slovence družba »sv. Cirila in Metoda«.

Zavedni Slovenci in Slovenke, Vi pa prihitite, da v mogočem številu manifestujete za našo družbo v trenutku, ko je narodna nevarnost za našo dečo največja in v trenutku, ko se kaže najnevarnejši sovražnik, lastni brat! V Ljubljani, dne 7. sušca 1910.

Luka Svetec, m. p.,
sklicatelj.

Jz političnega sveta.

v Državni zbor. Predlog slov. poslanca Grafenauerja o razmerah na koroških železniških progah in o hujškaskem nastopanju nemških uradnikov je bil sicer odklonjen, a s tako malo večino (za 132, proti 137), da se Nemci nikakor ne smejo preveč veseliti te zmage. Poljaki in Maloruni niso glasovali, kar je sicer zanje kot Slovane žalostno, ampak so se odstranili.

— Z nožem ti bom prerezal grlo! je povzel oče. — Vidiš s tem le nožem te bodem zaklal, kakor jagnje!..

— Kaka sreča, če me zakolješ takoj, tatek!

— Ne govori tako, moja golobica, moja jabolčica, ampak poslušaj svojo mamico, ki bi si dala izžgati obe očesi radi tebe!.. Videla boš, da se ne bodeš kesala. Pozneje nas bodeš blagovala. Katera mati ne želi sreče svojemu otroku? Misliš, da zahtevam to jaz v svojo korist? Ej, jaz bom skoro zatisnila svoje oči za vedno. Ako me ne posluššaš, se bode to zgodilo še pred časom.

— Ne morem, mati!

— Nočeš, hčerka, ker nas ne ljubiš! Dete, dete, to so težki trenutki za mene. Jaz imam petdeset let na svojih jadrnih plečih, ki so se krivila vsak dan od zore do mraka, da vas preredim. Poglej žulje na mojih dlaneh! Sedaj je dal Bog, da te spravim pod streho, kakor nijeden oče v Dolcu svoje hčeri boljše ne more, a ti pljuvaš na božji dar, ti pljuvaš na svoj obhajilni kelih¹⁾ razumeš? Imaš li ti sploh toliko pameti, kakor srednja kokoš? Si li ti moja hči, ali pa je v tebi morda res latinska kri²⁾, ker si tako znorela za onim prokletim capinom? Ali gre poštna te-

¹⁾ Pravoslavnice obhajajo pod obema podobama.

²⁾ Katoliška kri.

Nato se je začela razprava o proračunu. Proračun in finančni načrt se je odkazal proračunskemu odseku.

V seji minolega torka se je pričela razprava o finančnem načrtu. Poslanec Korošec je govoril zoper vladni načrt glede vinskega davka in je izjavil, da bo »slovenski klub« glasoval proti.

v **S preosnovno ministerstva** še dozdej vedno ni nič. Ta teden se namerava začeti Bienenrth pogajati z raznimi strankami zaradi delavne večine v zbornici in s tem obenem zaradi preosnove kabineta (vlade).

v **Nemški nacionalci** so zaradi prisiljenega odstopa njihovega zaščitnika ministra Schreinerja tako jezni, da so začeli divjo gonjo proti drugemu ministru Stürgkhu, ki je bil nekdanji nemški nacionalc, a cika zdaj bolj h kršč. socialcem.

v **Dunajski župan Lueger** še vedno umira. — Včeraj je bil že čisto brez zavesti. Med tem ko to pišemo, je bržčas že mrtev.

Vojska med Turčijo in Bolgarsko? Pametni možje in resni časopisi na obeh straneh ostro govorijo proti vojski. Turški krogi vidijo, da bi Turčija podlegla. Zato je upati na mirno rešitev spornih vprašanj.

v **Srbski kralj Peter** obišče ruskega carja v Petrogradu, in pozneje turškega sultana ter rumunskega kralja. Na povratku iz Petrograda obišče kralj Peter baje dunajski dvor, in prestolonaslednik Franc Ferdinand bi pozneje obisk v Belgradu vrnil.

v **Turki** so zopet začeli grozovito preganjati kristjane v Macedoniji. V Bolgariji vsled tega raste razburjenje.

Beleške.

d **Zaplemba narodnega kolka „20./IX./1908“** je vsled priziva drž. pravdnštva graško nadsoodišče potrdilo. Razsodba je seveda zanimiva, zato se bomo o priliki še z njo pozabavali. **Opozarjamo pa še enkrat, da drž. pravdnštva strogo zasledujejo rabo tega kolka.**

a **Nemška nestrpnost** se zopet jasno kaže v sledečem slučaju: Mariborsko moško učiteljskišče je določeno za Spodnještajersko, torej za slovenske kraje, in večina dijakov na zavodu je Slovencev. Da bi bili tudi profesorji, in učitelji na zavodu Slovenci, to je nujna potreba. Šolska oblast je na mesto učitelja za risanje imenovala Slovenca Schmoranzerja, ki je bil dozdej okrajni šolski nadzornik za mariborski politični okraj. Kak krik so Vam zagnali Nemci, kakor bi se bil ves nemški svet podrl. — In kaj zdaj zahtevajo za »odškodnino«? Da bi se za skoro popolnoma slov. mariborski politični okraj nastavlil Nемеc za okr. šolskega nadzornika. To že ni več požrešnost, to je blaznost. Naučna oblast bo menda vedela, kaj ima storiti!

d **Iz finančne službe**. Za definitivne davčne asistente so imenovani gg. Metod Vodopivec, Josip Sever, Alfonz Ribič, Franc Moser, Eric Pirkmajer in Karl Gabron.

d **„Štajere“** psuje v zadnji številki naša urednika prav v žargonu svojih ptujškega šnopsa navajenih pristašev. Naravno, da ta dva navzlic Linhartovim psovkam vsak dan mirno spita in si mislita, da je resničen znani pregovor: kadar psi lajajo, takrat mi jahamo!

d **Kako mislijo češki kmetje o klerikalizmu?** Pri državnozbojskih volitvah v lounskem kmečkem volinem okraju je dobil agrarec Mašata 6603, socialist Bruha 5295, narodni socialist Klečak 1392 in klerikalec Šafranek — 217 glasov. Med Mašatom in Bruho je ožja volitev.

žaska deklica tako slepo za vsakim capinom? A-a, ti torej sinjora¹⁾? Odkimavaš z glavo? Pa pokaži, da nisi! Svojo pamet poslušaj, a ne srca, nesrečnica; kaj ne veš, da je Bog postavil pamet nad telo? Boga poslušaj, ker to je njegova roka. Mar ne uvidiš, da ti daje priliko, pomagati bednim svojim ljudem poštenim potom? Evo nas dvoje starih in skrivljenih od dela in let, pa, kadar midva premineva, ti ostaneta še dva mlada bratca na težki skrbi, ako me ne posluššaš..

Tako so se vrstile zapored pretnje in prošnje, psovjanja in dobrikanja, vse, kar more izvreti iz lačne duše, ko jo ogrjeje misel na lastno korist. Angela se je nekoliko upirala, potem je pa rekla: — Morda si bode pa Ivo premislil, saj jaz še nikoli nisem z njim govorila!

Na to skoči starec kakor besen:

— Sem-li jaz morda potepuh, če sem siromak? Kaj, se li prosi za mojo hčer iz šale, ha? Ah, morje, morje, taka šala bi se le s krvjo in tvojimi valovi oprala!

Tako jih je zatekla polnoč. Drugi dan je pa Simon nesel odgovor: »Roditelji so zadovoljni in dekle tudi«.

Dalje prihodnjič.

¹⁾ Gospa.

Oni večer je bil pri Puričevih hrup.

— Psica, ciganica, izrodek! je psovala mati kraljico. Mesto, da poljubiš zemljo, kjer stojijo njegove noge, ga odbijaš — in radi koga? Radi onega lačnega Pivičevega Marka, ki niti samega sebe ne more preživeti. Hm, veš li, kaj delaš?! Kam pa gledaš, nesrečnica? Ali so se ti možgani zmešali, ko so te proglasili za kraljico, kaj? To ti toliko gre po glavi! Pa li veš tudi to, grdoba, da njemu povsod odprejo in se mu poklonijo, če bi potrkal na katerakoli meščanska vrata? Ne veš li tega?

— Vem, mati, ali jaz ne morem, odvrne plakajoča hčerka.

— Molči, žena, da bi umolknila za večno! Govori vsaj rahleje, da ne čujejo sosedji. Kdo bi mogel to verjeti, verjeti, da jo nagovarjamo, da vzame Bujasovega Iva, Josipovega edinca, človeka, ki ima v svoji pivnici dve sto barjelov vina in petdeset barjelov olj¹⁾! A naša punica ga zato ne mara, ker ni lep, ker je ona kraljica, ker, ha-ha-ha!..

— Ne radi tega, ata moj..

— Boš ali ne boš? Ali te naj prekolnem? Pokleknila bom na gola kolena pred Gospo, pa te bom proklela, ako ne ubogaš! je dodala mati..

— Ne govori, mama, takol..

a **Zadnja imenovanja deželnega šolskega sveta.** Za nadučitelja na nemških razredih krčevinsko-leiteršperske ljudske šole je imenovan nadučitelj v Pobrežju Tomaž Wernitznik, na slovenskih razredih Ferdinand Reich; za nadučitelja v Žičah štajercijanec Tschutschek, v Središču g. Anton Kosi. — Za def. učitelja, oz. učiteljico v Židanem mostu g. Al. Bačar iz Dobrne, v Trbovljah-Vodah prov. učiteljica Ana Gorjupova, v Št. Lovrencu na Dr. p. prov. učitelj J. Zel. — Prestavljen je nadučitelj Šimen Vodenik iz Št. Jurja ob Pesnici v Limbuš in učiteljica Tinica Bregantova iz Središča v Konjice. — Upokojenemu učitelju v Sv. Križu pri Slatini Francu Wesiaku se je izreklo priznanje. — Deželni šolski svet je izrekel enorazredni hrastniški nemški šoli pravico javnosti in je odobril razširjenje zloglasne šulferajnske šole pri Sv. Lenartu v trirazrednico. O teh imenovanjih še spregovorimo.

v **Klerikalni list „Domoljub“** v svoji številki z dne 3. tm. hvali in priporoča nemško „Kranjsko šparksno“, v kateri so gospodarji najzagriznejši nemškutarji kranjski ter psuje slovenske hranilnice, ki so v rokah slov. naprednjakov. — Brez pripombe!

Ustavljenje regulacijskih del pri Dravi v ptuškem in ormoškem okraju ni posledica obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. Glasilo nemških kršč. socijalcev, graški »Volksblatt« priobčuje v torkovi številki sledeče za nas zelo zanimivo poročilo o ustavljenju regulacijskih del pri Dravi: Kakor smo zvedeli od dobro poučene strani, ni resnično poročilo nekaterih (nemškonacijonalnih) dnevnikov, kateri so spravili ustavljenje regulacijskih del pri Dravi v zvezo z obstrukcijo v štajerskem deželnem zboru. To je razvidno že iz okoliščine, da je odredilo ustavljenje dela poljedelsko ministerstvo dne 1. februarja 1910, torej ravno isti dan, ko se je pričela obstrukcija v štajerskem deželnem zboru. Tega pa vendar ne more nihče smatrati za resno, da bi poljedelsko ministerstvo bilo s Slovenci glede obstrukcije v zvezi (posebno ker se je moralo vendar že poprej prevdariti vzroke za odlok in ker so klerikalci pričeli obstrukcijo brez predhodnega klubovega sklepa). Kakor znano, je prevzela država sistematično regulacijo Drave od Maribora do Središča na stroške stavbenega sklada. Iz tega se vidi, da ni štajerski deželni odbor odredil ustavljenja regulacijskih del. Resnično je seveda, da se za sedaj ne more ugoditi § 4, odst. 3. postavbe z dne 18. sept. 1909, ki zahteva, da se mora deželni donesek k državnemu melioracijskemu fondu dovoliti potem deželnega posojila. Ne smemo pa pozabiti na to, da deželni zbor ni niti razpravljal o takem predlogu in da ga ni nikdo stavil; tudi, ako se bode deželni zbor zopet sklical, ga pri sedanjem finančnem položaju dežele ne bode mogoče resno vzeti v poštev. Regulacijska dela se bodo čisto gotovo nadaljevala na dosednji način z državnim doneskom v višini 70% in deželnim v višini 30%. — S tem je torej vzela štajercijanska agitacija proti slovenskim poslancem žalosten konec. Splavala je pa tudi Orničova slava po Dravi, da je baš on pridobil zopet nadaljevanje regulacijskega dela.

Povišal je deželni odbor na znani sklep dežel. zbora dež. živinorejskega inspektorja Martina Jelovška v 8. plač. razred.

Celjski okraj.

c **Iz Mozirja.** Kakor se je že poročalo, je streljal naš bojeviti kaplan iz svojega stanovanja na mirno mimoidoče fante. Ljudstvo je zelo razburjeno nad takim tolovajstvom, ter strogo obsoja nad vse surovega kaplana. Samo neki trgovec, kateremu so tržani trn v peti, pere kaplana, ter — spravlja vso krivdno na „stranke“ in mozirske fante. Ako je to povzročila tista tretja stranka, katero si je mislil ustanoviti ob času občinskih volitev, nimamo nič proti temu; bilo bi umevno; nas fante pa naj pusti v miru; nismo vajeni nedostojnih izgredov, kakor tudi medsebojnega razpora ne, katerega velik prijatelj se je on že dovolj izkazal. — Tako, sedaj pa piši ateju!

c **Iz Zgoranje Ponikve.** Pridige našega župnika o hudiču in volitvah in nje utisa na njegove privržence sadovi so se takoj pokazali. Dan pred volitvami je po noči nek njegov pobožni poslušalec na pragu pred šolo napravil kup človeškega blata, in na vrata poleg drugih nespodobnih besed zapisal: „To je napravil hudič.“ Ko bi od naše stranke na župnikovem pragu kdo kaj takega naredil, bi gotovo kar posebno izdajo „Slov. Gosp.“ napravili, na prižnici bi pa upil: „Glejte, kaj so mi napravili!“ S klerikalne strani je pa menda to boj za sv. vero. G. nadučitelju pa izrekamo sočutje, da je tako nesrečen, da mora maniro takih nahajskanih surovežev okušati.

c **Od shoda v Št. Petru v Savinski dolini.** Ker nisem hotel verjeti, da prebivajo Kembuli na Himalajskih otokih in ker se tudi nisem hotel pretepati s kakimi zvezarji, ampak sem mirno odšel, prej pa stvarno povedal z dokazi, kako neumno je g. Trglav ravnal, da je glasoval za davke na pivo, ker nas s tem tudi doklad na zemljišča ni ubranil, sem s tem hudo jezo njegovih glavačev si nakopal. Da bi se še bolj nad mano maščevali, kujejo v Gospodarju razne dostavke in laži, kakoršnih so seveda le samo taki izvoljenci zmožni;

tudi neki mozirski shod jih se vedno peče, kjer sem baje soseda Čepurja črnil. Ljubi dopisnik, če moreš, še bolj laži; jaz sem samo to govoril, kar vem, da je res; če pa imaš Ti tako veselje do laži in obrekovanja, le nadaljnj svojo pesem; zakaj Ti naj tako katoliško veselje kalim? Če Bog da, Ti bom preskrbel še več gradiva, a lagal kakor Ti znaš po klerikalnih listih, ne bom nikoli. Se pač držiš mnenja ki mi ga je nekoč neki vaš pristaš povedal: Kdor je od kmečke zveze, sme lagati in obrekovat, liberalce, to ni nič greh. Če vladajo med Vami taki nazori, Vam gotovo ne bo manjkalo ubogih zapeljanih ovč, ker mislijo da, sedaj bo dovolj samo blatenje bližnjega, če ni slučajno Vaš somišljenik, za pot v nebesa. Zato pa tudi teleta ne bojo po pet gold., ampak po pet helerjev. Ker je pa Trglavu samo šolstvo tako pri srcu, kakor je na shedu rek, da so samo vsled Vastianovega predloga pričeli obstrukcijo, in bodo torej zanaprej še samo Trglavovi zvezarji imeli pri šoli govoriti, bo gotovo glede šolstva še to ukrenil, da bodo učitelji v bodoče v zemljopisju učili da tam nekje (Trglav bo že naznanil kje!) se nahajajo Himalajski otoki, kjer taki kembuli prebivajo, za kakoršnega so Trglava v Gradcu krstili. Pozdravljam svojega Gospodarjevega prijatelja. M. J.

d **Občni zbor Cir. in Metodove podružnice za Gaberje in okolico** se vrši v petek dne 18. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Sokolskem domu. Na sporedu je 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Ker je podružnica za okolico velikanskega pomena, se prosi zaradi nadomestitve nekaterih odbornikov polnoštevilne udeležbe.

v **Kako štajerski deželni odbor izmetava denar?** Objavimo danes na kratko samo sledeče dejstvo: V Škofji vasi pri Celju se je regulirala Hudinja. Dela so tako „izvrstno“ izvršena, da je zadnja povodenj odnesla na posestvu Iv. Kompolška parc. št. 481 v dolžini 46 metrov napravljene brežne varstvene naprave. Pri prihodnji povodnji se bo isto zgodilo na prihodnji parceli, na kar opozarjamo dež. odbor. To danes na kratko, prihodnjic o stvari, o vodstvu in nadzorstvu teh del bolj obširno.

Umrla je v Hrastniku gospa Kristina Birtič, soproga veleposestnika in krčmarja. Naše iskreno sožalje!

c **Od Sv. Štefana pri Šmarju** nam piše prijatelj Anton Malgaj, da tamošnja poštarica Kotnica javno okrog govori in imenovanega napada osebno, da on piše vse dopise iz štefanske fare v „Nar. L.“. Ker je to navadno obrekovanje, bi g. Malgaju svetovali, naj obrekljivki pri okr. sodišču v Šmarju zaveže predolgi jezik. Bil bi vendar vrag, da bi naši ljudje bili meni nič tebi nič izpostavljeni zlobnim jezikom. — Uredništvo.

c **Iz Liboj.** (Občinske volitve v Petrovčah). Tudi Liboje so tako srečne, da spadajo k občini Petrovče, kjer se vršijo v kratkem občinske volitve. G. urednik, dovolite tudi meni kot volilcu, da zapišem o tem par vrstic. Dne 7. tm. je g. Fridrich sklical v Libojah volilni shod, katerega sem se udeležil tudi jaz. Govoril je na tem shodu g. Fridrich skoro samo o petrovškem g. nadučitelju, katerega dolži, da je on dopisnik celjskih slovenskih listov, iz katerih smo v zadnjem času zvedeli marsikaj o našem občinskem gospodarstvu. Pogreval je g. Fridrich tudi to neresnico, da želi priti petrovški nadučitelj v obč. odbor, dasi je njemu in nam vsem dobro znano, da je isti odklonil vsako odborniško mesto in želi le, da bi prišli v obč. odbor najuglednejši gospodarji obeh bojujočih se strank. Pričakovali smo, da se nam bo poročalo o dobrih uspehih dosedanjega obč. gospodarstva in razložilo, kako to, da so se obč. naklade tako ogromno zvišale. G. Fridrich nam pa je pripovedoval le o svojih osebnih zadevah, ki so nam itak še predobro znane in ne spadajo na volilni shod. Mi Libojčani smo g. Fridricha sicer poslušali, mislili si vsak svoje, volili bodemo pa tako, kakor nam bo najbolj kazalo. — Čudimo se le, da skličete shod v krajih, kjer se nahajajo razvaline vaše nekdanje slave in govorite ravno tam o vašem dobrem gospodarstvu. G. Fridrich, vaše javkanje bo brezuspešno!

v **V odgovor „Slovenčev“** Cirilmetodariji je daroval g. Anton Mahen za CMD eno krono, mali Mirko Hočevar je pa med gosti pri g. A. Fazarincu na Ostrožnem nabral K 10.25. V gostilni „Skalna klet“ se je nabralo včeraj 2 K.

a **Smrtna kosa.** Umrla je 7. t. m. v Celju šolska sestra Marija Damjana Cikočnik, rojena 20. okt. 1886 v Šmartnem pri Velikovcu. — Umrla je 7. tm. zjutraj ob 8. uri 18 letna gospdč. Marcelina Ropas, iz dobro znane narodne obitelji v Celju. Pogreb je bil včeraj.

d **V Rečici ob Savinji** je imela požarna bramba dne 6. prosinca 1910 svoj občni zbor. Ob tej priliki je volilo društvo g. Aut. Turnška v Nazarjih svojim častnim članom. Gosp. Turnšek, ki je mnogo let ud tega društva, si je stekel za njega mnogo zaslug in žrtvoval s podporami za njega povzdigo in napredek že lepo svotico. Dostavila se mu je krasno izdelana diploma v vedni spomin, ob koje izročitvi ga je načelnik požarne

brambe, gosp. Zdravko Deleja, v navdušenih in ognjevitih besedah srčno zahvalil želeč mu čilosti in kreposti, da zamore še mnogo let vztrajati v delovanju za blag namen: Bližnjemu na pomoč!

d **Zahvala.** Podpisano vodstvo prostovoljne požarne brambe v Rečici ob Savinji se tem potom „Južnoštajerski hranilnici“ v Celju najtopleje zahvaljuje za lep dar v znesku 500 K kot prispevek v svrhu nabave parne brizgalne. V Rečici, dne 6. sušca 1910. Zdravko Deleja, načelnik, Fran Štiglic, podnačelnik, Fran Horvat, tajnik. Josip Štiglic, blagajnik.

d **Iz Trbovelj.** 6. t. m. se je vršil pri Fortaju na Vodah podučni sestanek tukajšnje krajevne organizacije Zveze slov. napr. mladine, katerega se je udeležilo lepo število mladeničev in deklet. Tov. Miloš Rozin je govoril o namenih Zveze slov. napr. mladine in opisal koncem svojega govora grdo klerikalno gonjo proti CMD. Tovariš urednik Lešničar iz Celja je predaval o temi: Kako si mislimo narodno vzgojo naše mladine? Govorilo se je tudi o bodočem delu trboveljske napredne mladine. Zveza v Trbovljah lepo napreduje, krog navdušenih narodnih fantov in deklet se vidoma širi. Krepko naprej!

d **Iz Žaleca.** Poštna ekspeditorica gđ. Franc. Završnik je imenovana za poštno oficijantinja 3. sl. razreda. — Ob tej priliki smo se tudi spomnili, da je naš poštar Krischan daroval 10 kron za Reseggerjevo ustanovo, naperjeno proti Slovencem. Ali bode narodni trg Žalec trpel tacega človeka še dalje za svojega poštarja? Ako vleče g. Krischana njegovo nedvomno pristno prusko srce k Nemcem, zakaj pa ne gre med nje na Zg. Štajer.

v **Občina trg Žalec** je vložila po poslanca g. Fr. Robleku peticijo glede odprave samonemških napisov na postajah Celje-Velenje pri žel. ministerstvu. Storite tudi ostale občine Savinjske doline narodno dolžnost, da se naj ta madež odpravi v Sav. dolini.

v **Iz Šmarskega okraja** dobivamo dan za dnem vprašanja, kako to, da se volitve v okrajni zastop ne razpišejo. Doba je že lani potekla. Če mislijo oblasti, da tudi tukaj protekcija klerikalcev mora igrati svojo vlogo, so se presneto zmotile, in jim bomo take zabrusili na pristojnem mestu, da jim bo par mesecev brnelo po ušesih.

d **Nesreča na Južni železnici.** V noči od 1. na 2. t. m. se je med Zagorjem in Trbovljami utrgala skala in padla na tir. Trčil je v njo brzovlak št. 6. Poškodovana je k sreči samo lokomotiva. Na Južni železnici se nesreče neverjetno množe. Pred kratkim se je odpustilo zopet več čuvajev — torej nesmiselno štedenje — vir vseh nesreč.

Celjsko društvo za varstvo otrok priredi svoj II. občni zbor na cvetno nedeljo, 20. t. m. ob pol 9. uri dopoldne v dvorani hotela Pri belem volu z navadnim dnevnim redom in vljudno vabi vse ude in prijatelje društva.

d **Cesar je potrdil zakonski načrt** glede vodovoda v trgu Ljubno v zgornji Savinski dolini.

d **Pri obč. volitvah v Vel. Pireštel,** kjer so bili klerikalci tudi dozdej gospodarji, so s pomočjo najnižkotnejše agitacije tudi tokrat zmagali. Dobili so v III. razredu 197, naši 96 glasov, v drugem razredu klerikalci 60, naši 21. V I. razr. se naši niso udeležili.

d **Škrlatica** je v gornjegrajskem okraju silno razširjena med šolsko mladino. Bolnih je krog 130 otrok, 15 jih je že umrlo.

d **Kmetovalce v laškem okraju in južnem delu celjskega okraja** opozarjamo, da se bodo letoš vsled kratkotsajne in mile zime kobilice najbrž v velikem številu pojavile. Treba se je že sedaj pripravljati na obrambo. Tobačni izvleček se bo dobival skoro zastoj pri občinah.

a **Prodajalno mleka in mlečnih izdelkov** je otvorila šentjurska jubilejna mlekarna v Celju na Cerkvem trgu št. 4. Opozarjamo na to Slovence v Celju.

v **Iz Št. Jurja ob J. ž.** Kmečka hranilnica v Št. Jurju ob J. ž. naznanja, da je prestavila 1. marca svoje uradne prostore od g. Černoškega k g. Siterju pri novi šoli. Kmečka hranilnica in posejilnica naznanja tudi, da obrestaje hranilne vloge od prvega marca naprej do preklica po 5%.

v **Umaknjena tožba proti „Štajercu“.** Župnik Ogrizek iz Dramelj, znan zaradi svojih hujskanj proti CMD, je tožil „Štajerca“, kateri ga je obdolžil raznih nečastnih dejanj proti učitelju Adamiču. Obravnava bi se imela vršiti prih. četrtek pred mariborskimi porotniki. Sedaj je pa Ogriz

svoje tožbo brezpogojno umaknil. Posledic in zmagovitega kričanja štajercijancev ne bomo opisovali. Tako delajo naši prečastiti gospodje za reklamo nemškutariji. Korajžo imajo le na slovenske napredne liste!

d **Nesreča.** V Košnici pri Celju je ušel posestniku po domače Veberju merjasec iz hleva Doma je bila samo petletna gospodarjeva hčerka, katera je hotela spraviti žival v hlev nazaj. Žival je pa postala divja, vrgla dekle na tla in ga je na vratu in po obrazu strašno razgrizla. Ko so prišli stariši domu, so našli težko ranjeno dekletce brez zavesti. Otrok je za eno uro umrl.

a **Teharska župnija** je vnovič razpisana. Prvikrat je kompetiral samo dozdajni kaplan Čemažar, ker je pisal na razne svoje „sobrate“ pisma, v katerih je delal „štimungo“ za-se in odvrčal od kompetence. A štiri rodbine iz Štor so pisale škofu pisma, da takoj izstopijo iz katoliške cerkve k protestantizmu, če dobi Čemažar faro. Zato je zdaj vnovič razpisana.

a **Razpisano nadučiteljsko mesto.** Pri Sv. Lenartu nad Laškim je že v drugič razpisano mesto nadučitelja, ker se prvič ni nihče oglasil. Saj pa tudi ni čuda, če človek pozna razmere, ki vladajo v tem kraju. Ljudstvo je nahujskano po klerikalnih časopisih proti šoli in kar ne stori časopisje, to nadomesti nekdo drug, katerega ime pa še danes zamolčimo. Znana je tudi gonja proti prejšnjemu učitelju Knafliču, katerega se je hotelo vničiti po vseh mogočih načinih. Nobena pot ni bila preslaba, noben čin preumazan, samo da se ga je spravilo od tam. A Knaflič je bil vzor učitelja, trden pošten značaj in ni čuda, če se sedaj vsakdo boji tega mesta. Krajni šolski svet, ki je nahujskan proti šoli, pa ne stori tudi ničesar za njo. Ljubše mu je, da pijejo šolski otroci gnojnico, kot da bi preskrbel potrebno vodo. Je pač strašno, če je ljudstvo tako slepo in še strašnejša boče odgovornost hujškača, ki seje namesto ljubezni preprij.

d **Iz devete dežele dr. Jančiča.** V kratkem bomo imeli Slovenci cerkveno državo. Cerkev bode lastnica vsega premoženja, mi kristjani pa bomo dobivali kot južino in večerjo, kar bode duhovnikom in fratrom preostajalo. V Št. Petru v Savinski dolini se že začinja. Umrla je pred kratkim brez otrok samica Škorjanec. Bratu in sestram je sporočila svoje premoženje v vrednosti nad 10.000 K. Toda dr. Jančič, slavni župnik šentpeterske devete dežele, je tri dni pred smrtjo samice Škorjanec govoril z njenim bratom in ga vprašal, kako se sestri godi. Dobil je odgovor, da je že slaba, da nikogar več ne pozna. Koj nato je hitel dr. Jančič nesrečnico „tolaziti“, rekoč, brat vas ima za znorelo, da se vam meša. Vsa užaljena se je dala smrtnobolna žena premožiti ter je takoj prodala posestvo in hranilno knjižico čez 10.000 K, ktero je dobila kot kupnino, podarila poglavarju devete dežele župniku dr. Jančiču. Bratu je zapisala dosmrtni prevžitek vinogradov pri Sevnici, ki pripadejo po smrti — cerkvi. Razume se, da brat zdaj hudo preklinja. Pred kratkim je zvalil dr. Jančič tudi nekemu možu na smrtni postelji knjižico čez 700 K, ki je bila namenjena ubožnim sorodnikom. Toda vsi se ne udajo. Ženica, kateri je pred kratkim dr. Jančič naznanil podoben obisk, mu je poslala pošto, da takih visokih obiskov ni vajena, naj jo pusti pri miru. Mnogo vina bode se dalo kupiti za onih 10.000 kron, če bo treba spet Terglava ali kakega drugega bedastega kandidata poslancem izvoliti. Zdaj zlata doba Sentpetranom pride!

Roparski napad nemčurjev v Štorah na mirne Slovence — in na vlak! Ko se je vračal 6. tm. celjski „Sokol“ iz Št. Jurja ob j. ž. nazaj v Celje, pričakovala je na postaji v Štorah pljana štorjanska družba nemčurska vlak ter pozdravila Slovence s huronskimi kričanjem in žvižganjem. Izzivala je zunaj na postaji na progi stoječ Slovence, ki so pa ohranili mirno kri. Baš to je pa roparsko družilo razjezilo do besnosti in v svoji podivjanosti žgnali so se proti vlakom in vozu, v katerem so sedeli Slovenci. Razbijali so s palicami po vozu in komaj se je začel vlak premikati, segli — po kamenju ter bombardirali vlak. Pred očmi službujočega uradnika ter drugih uslužbencev je ta družba poškodovala tudi lastnino ter se nemoteno valila po peronu in progi postaje v Štorah, sploh počenjala kar je hotela. Zgodila bi se lahko strašna nesreča, ko bi kamenje koga zadelo. K sreči pa je le eden kamen priletel skozi okno ter lahko ranil nekega Sokola. Ta roparski napad zopet jasno dokazuje podivjanost nemčurjev v Štorah — ob enem pa tudi razburja vso celjsko slovensko javnost. Zahtevamo od g. drž. pravdnika Bayerja kakor tudi od ravnateljstva južne železnice strogo preiskavo. Storitve bodo v majhnih Štorah hitro in lahko našli — samo če se bode energično postopalo.

a **Stavka.** Delavci predilnice v Št. Pavlu pri Preboldu stavkajo, ker jim je tamošnji vodja nenkrat pristregel že itak boren zaslužek, ki ne stoji z naporim in zdravju škodljivim delom v nikakem razmerju. Bledi delavci upalih lic gotovo niso zakrivali podražnja bombaža in nadprodukcije v tekstilni industriji. Vkljub svoje bede pa so delavci tovarniškemu vodju jako hvaležni, da jim je dal šele zdaj, ko je pri domačinih dela v izobilju, povod za stavko.

Brežiški okraj.

a **Sv. Peter pod Sv. Gorami.** Prosim Vas, gospod urednik neprecenljivega dara božjega „Narodnega Lista“, sprejmite moj sestavek in naznanite širnemu slovenskemu svetu, da nam Sentpetranom hudi časi pretijo. Župnik Tombah in njegov pomagač kaplan sta si izmislila, da bi bilo dobro v postnem času jesti sir poleg presnega kruha. Vtepla sta si v glavo, da bojo moralisti, ki so se protivili dajati bernjo, ravno zdaj ko je postni čas, dati sir. Kmečki sir je pač dober, kaj? — Pa kaj še? Tudi prediva bi rada, da bi imela rjuhne za — — — A kaj pa z nami kmeti? Pa vseeno nas navdaja veselje pri upanju, da bo naš skoro že v pokoj župnik kmalu zopet začel pridigati in peto sveto mašo služiti, prvič zaradi dobrega zavžitnega sira, drugič pa ker bomo mi bernjodajalci kaplanu zapovedovali. Če je od nas plačan, bomo mu tudi mi komandirali. — — — Pa glavna stvar je sledeča; kake pravde bodo nastale zaradi bernje: kupec bo tožil prodajalca, sin očeta in mater, ker nobeden ni tega dolga (bernje) po kupnih ali prekrajalnih pogodbah prevzel. Celo tisti, ki so na javnih dražbah zemljišče kupili, bojo svoje postavne pravice iskali. To Vam bo dragi čitatelji, pravd in stroškov! In to zdaj v teh slabih časih! In za koga vse to? za Kristusove napotnike pardon namestnike. Ko pa bomo prišli do tega, da bomo odkupili bernjo in ko se bomo zakopali v pravde in stroške, takrat pa bomo molili za vas, duhovniki, pa take molitve, da jih bote težko poslušali v spovednicah. — Vam pa, g. dr. Kuvovec, napredni deželni poslanec, kličemo iz dna srca: Bog Vas živi, delujte naprej za blagor nas, ki kličemo pomoči v tej solzni dolini. — Več bernjodajalcev.

d **V pokoj** je stopil župnik v Bučah Janez Stajko in sicer na lastno prošnjo.

Koncesijo za tehnična pripravljalna dela je dobil železniški odbor sotesko-krške železnice (Mestnje-Rudolfovo) na eno leto.

v **Občina Armeško** v brežiškem okraju ima še vedno samo nemški pečat „Gemeindeamt Armeschko“. Sramota za slovensko občino v popolnoma slovenskem okraju!

v **Iz Rajhenburga.** Tovarna čokolade in likerja, last trapistov v Rajhenburgu, izdaja v popolnoma slovenskem trgu Rajhenburgu nemške reklamne koledarje. Očetje trapisti, ali bi ne kazalo nabaviti si tudi popolnoma slovenskih?

v **Iz Podsrede** nam pišejo: L. 1895. se je na južni strani trga potegnil velik zemeljski plaz. Ker se baš na isti strani dolina Bistrice zelo zoži, je bila nevarnost, da v dolino zlezla zemlja zajezi potok Bistrice, ki bi potem poplavlila polje in travnike pod trgom in razdejala cesto na Št. Peter pod Sv. gorami. Ckr. okrajno glavarstvo je poslalo sem oddelek ptajskih pionirjev, da za slučaj potrebe stopijo v akcijo. Plaz je pokopal dve hiši z vsemi sopsopljji in premaknil strugo Bistrice kakih 20 m proti severo-vzhodu; že zelo ozko sotesko je še bolj zožil. Druge nesreče ni bilo. — Letos je začela zemlja zopet lezti, in nastala je stara nevarnost. Nad nevarnim terenom je, liki morskim okom v Karpatih, nastalo idilično jezero, ki polagoma nika v zemljo in izpodjeda trdna tla.

d **„Sokol“ v Sevnici.** Kakor se je že v tem listu poročalo, je imel sevnjski odsek brežiškega „Sokola“ pretečeno nedeljo zborovanje. Tega zborovanja so se vdeležili tudi bratje iz Brežic in Krškega, za kar se jim najsrčneje zahvalujemo. Pri volitvi je bil za načelnika izvoljen brat Fr. Drnovšek, za tajnika brat Jože Serbec, za blagajnika brat Juro Perjevič, za orodjarja brat Ernst Hlebec, za odbornika in namestnika pa Ivan Križan in Kristjan Starkl. Izvolila sta se tudi pregledovalca računov. Udeležba je bila povoljna, tako da je upati, da bo „Sokol“ v kratkem času zopet razprostrl svoje peruti. Upamo, da bo se oglasilo dovolj novih izvršujočih članov in kličemo stanim in še pristopajočim članom krepek nazdar!

Ptujski okraj.

p **Vinarski inštruktor Zupane** bode 14., 15. in 16. sušca tl. na posestvu g. Skuhala v Vičavi razkazoval različna sedaj potrebna dela v sadonosiški. Poupk traja vsaki dan od 9.—12. ure. Povabljeni ste vsi, ki se za to zanimate.

p **Iz Veličan.** „Ču ga, ču, že fučka! Honga, zdaj pridula!“ In res je vlak prisopihal počasi iz lahonske v ivanjkovsko grabo. Približal se je že onemu nevarnemu mestu, kjer so o fašenku zgubili pol milijona fig, to je med opeko za spravišče ognjegasnega orodja in Petovarjem. Iz enega vagona se je slišala harmonika in veselo huškanje. Naenkrat se prikaže skozi okno tega vagona glava orjaškega veterana, ki je imel očala. Grdo se je zarezal proti Petovarju in zaklical z velikim glasom: „Lovrenc! Ne boš blagoslavljal mrličev, kakor ti „Slov. Gosp.“ to opravičeno odreka; kajti ti moraš — da govorim z besedami „Slov. Gosp.“ — ta „kšeft“ prepuusti tistim, ki so za to študirani in uniformirani. Ti in tvoji somišljeniki pustite mrtve pri miru, mi pa ne. Nam ni nič več sveto, pa tudi ni treba, samo da smo klerikali, pa je! Da veš, mi se danes peljemo po kumice naši veteranski zastavi. Že na več krajih sem ponujal kumstvo, pa sem povsodi dobil korpec. V tistih imamo zdaj fige zapokane.“ Dalje ni prišel! Na ostrem ovinku iz ivanjkovske v veličansko grabo je tako ruknilo, da je zletel od okna na sredino trebušatega vagona. — Zunaj pa je bila druga briga. „Bik“ je zavohal že znano opeko in je postal nemiren. Krvavožareče so se mu bliskale oči. „Hejaj!“ je kričal oberkonduktur zlati Mihalek nad Vrazom, ki je močno zaviral na zadnjem vagonu; „bodo se nam zopet kolosa potrla, če boš tako močno zaviral; meni že itak eno manjka.“ „Nič ne škodi, jaz imam itak eno preveč“, je odgovoril Vraz; „to ve tudi „Slov. Gosp.“, ki bi nikdar ne sprejemal naših prismojenih člankov, ako jih ne bi posvetil prej velečastiti gospod B-b-brrrrrr.“ V tem je zaukazal strojevodja svojemu hacarju, naj skoči gor k Jerebiču po eno desko. Dolgopeti Štuhec je bil res kmalu nazaj in je obesil blanjo „biku“ na rogle, da ni mogel več videti usodepolne opeke. Ko je „bik“ z repom zamahnil, je konduktur zaklical: „Ajnstajgn! Čak abfarn, glajh!“ In res se je začel vlak pomikati dalje. V zadnjem trenutku še je skočil neki pasazer na vlak; praviti so, da je bil to neki župan. Iz vagona pa se je vedno slabejše slišalo krikanje svetinjskih veteranov; tudi enakomerni „humpa, humpa“ cvileče harmonike je kmalu popolnoma potihnil. — Hup — čup — čup.

d **Iz Trstenika.** Odlično mesto v boju zoper „nevernike“ pri požarni brambi ivanjkovski zavzema vsekakor občinski odbornik Tomaž Novak iz Mihalovec. Slabo je to za obč. odbornika, ki bi moral kot tak najbolj podpirati nestrankarska občekoristna društva; za tako sivo glavo, kakor ste vi, g. Novak, pa je tako početje naravnost grdo in sramotno.

a **Nesrečni zaljubljenec.** V Ptujju se je ustrelil mehanik Hans Spruzina trikrat v pljuča. Prvo pomoč mu je dal zdravnik dr. Bela Štuhec. potem so ga prepeljali v bolnišnico. Mladi mož je to storil vsled nesrečne ljubezni.

Iz Ptujja. 7. marca je umrla tu hišna posestnica gospa Ana Höchsmann, stara 73 let. Starka že 30 let ni zapustila svojega stanovanja in že 7 let ni razum s svojim možem sploh z nikomur nič občevala.

d **Ustanovitev Ciril-Methodove podružnice v Središču.** Ob veličastni udeležbi se je vršil v nedeljo dne 6. marca ustanovni občni zbor CM podružnice za Središče in okolico. Natlačeni prostori pri g. Zidariču so pričali o narodni zavednosti in ljubezni, ki jo uživa v tej čisti narodni postojanki slovenska šolska družba, naša obrambna organizacija. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik pripravljalnega odbora g. J. Zadravec, ki je omenjal potrebo ustanovitve nove podružnice, ki bodi živa priča in ponos narodnega trga Središča. V imenu glavne družbe je govoril g. potovalni učitelj Ivan Prekoršek obširno o narodnostnih bojih, podal nam je jasno sliko delovanja družbe sv. Cirila in Metoda ter še posebno povdarjal naloge, ki jih naj izvršuje snujoča se podružnica v prid družbe in povzdigo in poglobljenje narodne izobrazbe v domačem delokrogu. H koncu se je bavil g. govornik tudi nakratko z najnovejšimi klerikalnimi napadi na Družbo, ki si pa baš v najnovejšem času pridobiva največjih simpatij pri vseh pošteno in narodno mislečih. Ravno zadnje dni je prejela naša organizacija uprav kraljevski dar po nepozabnem našem dobrotniku g. Kotniku, ki zapušča med nami večni spomin. Pri volitvah se je sestavil sledeči odbor: predsednik Jakob Zadravec, veleposestnik in lastnik paromlina v Središču, podpredsednica gospa Marija Kosi, naduč. soproga, tajnik gosp. Franjo Serajnik, učitelj, blagajničarka gospa Franja Robičeva v Središču. Odborniki oz. odbornice: gosp. Matjaž Ivanuša, g. Martin Rakuša, krmar in posestnik v Obrežu, G. Stanislav Dogša, posestnik na Grabah, gca Emica Cajnko, učit. pri Sv. Bolfenku pri Središču, gospa Juljana Plepelec, posest. v Središču, pregledovalca računov g. Maks Robič, g. Andraž Kelemina na Grabah; odposlanca h glavni skupščini: g. predsednik J. Zadravec in podpreds. g. Marija Kosijeva. Po končanih volitvah je g. predsednik Zadravec v navdušujočih besedah pozival vse navzoče, da se vneto oklenejo nove podružnice in tako vztrajno sodelujejo v veliki narodni armadi, ki nas vodi k osvoboditvi in zmagi nad našimi nasprotniki. Želeč podružnici krepkega razvoja in lepega življenja, je gospod predsednik ob splošnem navdušenju zaključil zbe-

rovanje. Novi podružnici je koj pristopilo okoli 80 članov. Nadejamo se, da bo ta najmlajša organizacija ena najmočnejših na Štajerskem, srečno izvoljeni odbor nam je v to najboljši porok. Pozabiti ne smemo, da so nas v častnem številu posetili ob tej priliki tudi Ormožani. Ob petju lepih slovenskih pesmij nam je potekel čas le prehitro. Storjen je s to ustanovitvijo zopet močan korak naprej v okrepitev naše obrambne organizacije. Središču pa naj skoro sledijo še vsi oni slovenski kraji, ki še nimajo podružnic CMD — tedaj bo naša sila nepremagljiva!

d Od Sv. Urbana v Slov. gor. 27. svečan je bil za nas dan žalosti. Srca so nam vstrepetala, ko smo zvedeli prežalostno novico, da je našemu vsepovsodi spoštovanemu in ljubljenu domačinu gospodu profesorju Zeleniku koščena žena tako nenadoma prestrigla nit življenja. Sleherna hiša naše širne župnije se je napolnila z žalostjo. Kaj je bil gospod profesor nam, vemo le mi, on je bil naš oče in ljubili smo ga kakor lastnega očeta. V veliko tolažilo nam je, da biva sedaj kot pokojnik med nami, kamor je tako rad zahajal, ter deli z nami oni kos zemlje, v kateri bomo tudi mi enkrat počivali. Na dan pogreba si videl iz našega razglednega grička od vseh strani prihajati trumo za trumo. Iz teh množic se ni razlegal vesel govor kakor sicer. Prihajale so množice kakor sence, neme in z žalostjo na obrazu. Če je že kedo pretrgal molk, govoril je o vrčinah dragega nam pokojnika, kterega pa ne bo več. Po veliki cesti se je premikala nepregledna vrsta voz. V prvem so se peljali zemeljski ostanki dragega domačina. Veličasten voz je bil obložen z lepimi vencji, opremljenimi z trakovi — častno je bila zastopana naša trobojnica — ktere so pokojniku podarili njegovi prijatelji na zadnjo pot. Pripeljanim gostom so se pridružile pod hribom množice naših župljanov in sosedov. Veličasten sprevod se je pomikal proti cerkvi na pokopališče. Takega pogreba še sv. Urban ni videl. Ko so spustili nepozabnega nam pokojnika v hladno jamo, kjer vlada večni mir, in kjer ni več boli, je kanila iz marsikterega očesa, ktero že leta in leta ni plakalo, solza. Ločiti se nam je bilo za vselej od moža, kterega je ljubil in spoštoval vsak, ki ga je le poznal. Smrtna tišina je vladala med množicami, le tu in tam si slišal bolestno ihtenje. To priliko porabi naš domači župnik ter povzame besedo. Kako razočaranje! Na obrazih, kjer je bilo opaziti dosedaj le brezmejno žalost, se pokažejo sledovi gnjeva in odpora. Sosed pogleda sosedu, sliši se mrmranje, ljudstvo ne more razumeti, kako si drzne župnik zlorabiti naša čustva za pokojnika ob odprtem grobu v napade na našo inteligenco, kateri je bil pokojnik z vso njegovo dušo vdan in ktera je bila v kljub slabemu vremenu tako častno zastopana. Grdo postopanje župnika je obsojalo vse, posebno pa kmečko ljudstvo. Naši duhovščini ni pač nobeno čustvo več sveto. Ljudstvo je komaj pričakovalo konca robatega govora. Ko se je oficijelni del pogreba končal, še ljudstvo dolgo ni moglo zapustiti dragega pokojnika. Mi domačini ne bomo nikdar pozabili dragega nam profesorja, njegovo življenje in njegovo delovanje hočemo po svojih močeh posnemati. To bode najlepši spomin, kterega lahko našemu vzornemu domačinu postavimo. Slava profesorju Josipu Zeleniku! Urbančan.

d Besede in dejanja. Župnik F. S. Šegula pri Sv. Roku ob Sotli je postal v novejšem času listkar v „Slogi“. V zadnji številki je ob koncu listka „Krv mučenikov — seme krščanstva“ zapisal: „O bratje in sestre! dokler živimo, ljubimo slogo, oznanujmo mir, vršimo dela človekoljubja in bratoljubja! V tem je naša rešitev!“ — Krasne besede, kaj? Kako jih pisatelj F. S. Šegula izpolnjuje, o tem prašajte prebivalce pri Sv. Roku!

d Kaplan Rabuza pri Sv. Barbari v Halozah je na kaj poseben način pletarsko šolo pri Sv. Barbari v Halozah priporočal, ko je na Štefanovo s prižnice govoril: „Pletarsko šolo moram opozarjati, da dečkom ne bode dajala brezverskih listov „Slov. Narod“ in „Narodni list“. Sramota za učitelja, ki to stori. Otroci se v ljudski šoli še nekaj naučijo, ko pa v pletarsko šolo pridejo, se skoz brezverske časnike (!) pohujšajo. Ti dečki so iz cele fare in se pohujšujejo. Ne davajte svojih otrok v pletarsko šolo, kjer imajo „Slov. Narod“ in „Narodni list“, ki pravi, da je vera strup ljudem!! — Radi te „usaluge“ se je čutil vodja pletarske šole g. Ogorelec žaljenega, in je vložil tožbo proti Rabuzi. — Okrajno sodišče v Ptujju je Rabuzo obsodilo na 50 K globe. Rabuza pa je vložil proti kazni priziv, a okrajno sodišče v Mariboru je pri razpravi 2. t. m. priziv popolnoma

zavrglo, prvo razsodbo pa potrdilo. — Nadejati se je vsled tega, da bode kaplan R. v bodoče pri napadih na „liberalne“ barbarske učitelje bolj previden, četudi sovraži nje in društva, v katerih sodelujejo, iz dna svoje „krščanske“ duše. Temu svojemu srdu je dal tudi duška, ko je nedavno tega zopet s prižnice rekel — bilo je ob priliki občnega zbora bralnega društva „Naprej“: Kdor stopi v to društvo liberalnih učiteljev, je hujski kakor je bil Judež Iškarijot. Slednji je dobil za svoje izdajstvo končji plačilo, tisti, ki pristopi k temu društvu, pa še mora 1 K tja plačati.“ — Dobro bi bilo, če bi si kaplan Rabuza dal košček predolgega jezika odščipniti. Marsikaka kronca bi mu ostala v žepu. Pa kaj, saj on je posestnik in bogataš!

d Iz Ptujja. Dne 13. marca uprizori ženska podružnica Ciril-Methodove družbe za Ptuj „Večer malih“, kateri se je preložil radi nepričakovane smrti g. prof. Zelenika. Sodelujejo sami naši malički. Opozarjamo že sedaj slavno občinstvo na to prireditev, da vsaj s svojo prisotnostjo poplača v nekoliko trud naših malih bojevnikov na narodnem polju. Nadalje pripravlja podružnica veseloigro „Učenjak“, ki se uprizori meseca aprila.

a Kmetijsko društvo v Leskovcu (že peto leto v likvidaciji) je imelo 3. marca 1910 občni zbor in enoglasno dalo svojemu desedanjemu likvidatorju Pelcelu consilium abeundi. Doktor je imel društveni načelnik vino v kleti, se je ta človek večkrat pripeljal v svetli kočiji na Leskovec, ko pa je ljublj. zadr. zveza načelnikovo vino eksekutivno prodala, pa tudi Pelcela ni bilo več videti na Leskovcu. Pet dolgih let bo skoraj minilo in Pelcel še ni likvidacije izvršil, pa tudi računa nobenega položil. Ubogi Leskovčani! Koliko ste že imeli potov in plačil in koliko jih boste še imeli preden se bo stvar končala. Tega vsega je pa največ kriv klerikalni uradnik likvidator Pelcel.

Mariborski okraj.

a Selnica ob Dravi. Naš kraj izgleda sedaj kakor Ptuj ali Celje, ker tudi pri nas so kupili nemčurji in štajercijanci siromakom in norcem polhovke. — Prvi jih je kupil nekaterim siromakom posestnik (Marischitsch) Marčič. Škoda moža, kterega je prej vse spoštovalo, ali sedaj se je pokazal v pravi luči. Predzadnjo nedeljo pa je dal pri cerkvi javno oklicati kmet Jože Santl po domače Andrečko, da kupi vsem siromakom polhovke, ki se pri njem zglasijo. Kdo mu je napisal oklic, nam je tudi znano, pa za zdaj mu prizanesemo. Niso pa storili tega iz usmiljenja do siromakov, hočejo le s tem izbrisati selniške polharje. Seve bodemo mi skoraj odložili polhovke, pa ne njim na ljubo, pač pa zaradi toplote. Prihodnjo jesen in zimo se bodejo pa zelo pomnožile. Svetovali bi g. Andrečku, da bi rajši skrbel za svojo družino, katera tudi ni preveč bistroumna. — Kakšen pristen Nемеc je on, se pokaže iz njegovega govora, kakor: I sama die gresstn Ohsn: recite: Ich habe die grössten Ochsen, ali: bei mier ist alles denē zuhanze. Sedaj pa veste, koliko je ura! Dovolj tega?! Polhar.

d Iz Slivnice pri Mariboru. Jožef Meglič, posestnik v Orehovi vasi, je kupil dne 2. t. m. konja na Ptujju. Ko je istega jezditel že blizu Hotinje vasi, vrvel ga je hipoma z vso silo raz sebe in pri padcu dobil je Meglič težke notranje poškodbe.

m Iz Pivole. Nedavno ste poročali o nekem Vihru, kateri je hud sovražnik „Nar. Lista“ in naših idej. Pred kratkim je prišel v gostilno g. Glaserja v Reki in tamkaj zapazil „Nar. List“, kterega po njegovem mnenju berejo divji Slovenci. Pa hitro je pozabil, kar je prej govoril, ker začel ga je sam brati. Naenkrat mu njegov pobožni jeziček umolkne, ker prišel je do tistega mesta, kjer je stalo po domačem Vihru; prebral je tiho, nato izginil, z njim pa tudi „Nar. List“, šel je v drugo gostilno in tam zabavljal zopet čez vse, kar je naprednih misli; trdil je tudi, da vsakega Bog kaznuje, kateri bere „Nar. List“; ali bo pa tudi tebe, ker si ga umil? Ali se še spominjaš, ljubi Hajna, ko si hodil pred par tedni k drugim ljudem za haubico prosit za tvoj „božji“ blagoslov? S svojo poštono ženo pa živiš v večnem prepiru! Ali te tako učijo duhovniki, pri katerih zmiraj stojiš in pomagaš bernjo nositi? V cerkvi biti pobožen kakor star menih, doma pa pretepati svojo boljšo polovico in razsajati kakor vihra na morju?? Večkrat slišijo sosedje grde psovke iz pobožnih ust! Drugokrat bodemo ti še nekaj lepšega zagodili, ako nas ne pustiš v miru.

a Občni zbor krajevnega odbora „Narodne stranke“ v Mariboru se vrši dne 15. sušca 1910 ob 8. uri zvečer v restavraciji „Narodnega doma“ v Mariboru po sledečem sporedu: 1. nagovor, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev novega odbora, 5. slučajnosti. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Ljutomerski okraj.

d Križevci na Murskem polju. Dovolite, gospod urednik, nekaj vrstic o takoimenovanem slovenskonarodnem Murskem polju. Če gre človek po cesti proti Križevcem, srečuje ljudi slovenske narodnosti in raznih stanov, ki govorijo nemški, nekateri tako, da bi jih sam naučni minister ne razumel. Nemški občuje pri vsaki priliki tukajšnja duhovščina, obrtniki, trgovci itd. V gostilnah, kjer se je nekdanj slišalo slovensko narodno petje, se sliši sedaj navadno tisto nemških buršev: „Drum seima lustig“, ter so zvečine gostilničarji, ki živijo od slovenskih grošev, sedaj največji nasprotniki Slovencev zavoljo tistih par uslužbencev nemške opekarne, ki so danes tukaj, jutri tam, če jih njihovi predstojniki poženejo po svetu. Zadnji dve leti so sezidali Slovenci in radgonski Nemci vsaki svojo veliko opekarno, in kakor vsako novo podjetje, tako tudi pri teh ni šlo tako gladko. Prva je začela delovati slovenska opekarna. Od začetka je delala prav dobro opeko. A je že tako vedno pri nas, da Slovenci, ki se štejejo za najboljše narodnjake, vedno grajajo, kar je slovenskega, če je še tako dobro. Tudi neki gospod, ki včasih rad pofehnta po slovenskih vaseh, je šel v nemško opekarno v Lokavce po opeko. Kar pa stori kaplan, mora seveda storiti tudi kmet, ki mu je kaplan vzor, sicer misli, da bo že 14 dni pred smrtjo v peklju. — Tudi opekarna mesta Radgone je že začela delovati. Ker pa gotovo ne tičijo za podjetjem samo radgonski Nemci, ampak se gotovo prikaže sčasoma v ozadju Schülverein ali pa Südmarka, je nevarnost za naše Mursko polje v narodnem oziru še večja. Tukaj je seveda nihče ne vidi (Pač pa mi že gledamo v duhu šulferajnsko šolo v Križevcih in sklenjeno verigo od Radgone v Ljutomer. Op. uredništva.) in če se kdo ganē in očita gospodom voditeljem njih malomarnost, je takoj proglašen za liberalca in hudodelnika, kakor je to storil neki dopisnik „Slov. Gosp.“, kterega duševno obzorje niti ne pojmi, kaj je liberalca in kaj klerikalca. Dolžnost vsakega Slovenca je, zavedati se, da ga je rodila slovenska mati, in ne zaničevati slovenskega naroda, sicer je izdajalec, nevreden, da sije solnce po njem. Pa še drugič kaj. Da ste mi zdravi! — Opazovalec.

Nabori v gornjeradgorskem okraju. Na naborih v Gor. Radgoni 3. in 4. tm. je bilo okoli 200 fantov; prvi dan je bilo potrjenih 44, drugi dan 12 fantov, skupaj 56.

v Iz Kamensčaka. Svetinjski veterani smo se torej srečno otresli „liberalizma“, kakor to z velikim zadoščenjem povdarjamo v Sl. Gosp. „Liberalizem“ je pač za nas „muk“, „muk“; zato pa smo nekateri z vsemi — tudi nepostavnimi pripomočki delali nato, da smo sedaj srečno prijadrili v temo klerikalizma. Že vemo, zakaj v — temo; pa oni tudi. Torej pst!

a Iz Gornje Radgone. Pri naborih je neki fant pozval viničarsk. sina Pavliča, naj mu plača vino; ker tega ta ni hotel storiti, ga je oni tako obdelal z ročico, da je dobil v obraza težke poškodbe.

Murski Sokol v Ljutomeru priredi v nedeljo, 13. t. m. v dvorani gospe T. Kukovec veliko narodno igro „Testament“. Z ozirom na velike priprave in ker je igra eno najboljših del v slovenski dramatik, pričakuje obilnega obiska odbor.

Konjiški okraj.

Iz Konjic. Pri naborih je bilo skupno 450 fantov. Potrjenih je bilo dne 5. marca 42, 7. marca 38 in 8. marca 15, skupaj 95.

Slovenjgraški okraj.

v Premeščen je slovenski žel. uradnik gosp. Božidar Defranceschi iz Vuhreda v Dravski dolini v Trziču na Primorsko. Zopet eden naroden delavec manj v Dravski dolini.

v Iz Slovenjgradca. K našemu zadnjemu poročilu o postopanju z bolniki v slovenjgraški bolnišnici nam pošilja bolniški strežaj Tomaž Ritonja sledeče pismo, ki ga seveda lojalno priobčimo, ker nimamo povoda, dvomiti o resničnosti zatrdil, izraženih v pismu. G. T. Ritonja piše: Bil sem že po drugih bolnicah, kakor na primer v Celju, v Gradcu in Mariboru kot strežaj in povsodi sem dobil dobra spričevanja. V kopanični ni moja navada, da bi nad kom kričal, ga psoval ali celo klofotal. Nobenega bolnika iz drugega kraja nisem grdo gledal in ga domu naganjal, ker jaz nimam pravice katerega sprejeti ali nagnati. Tudi, da bi ne znal striči, ni res, kar lahko vsak bolnik, kterega sem strigel, potrdi. Britev pa za svoj denar ne bom kupoval. Nobenemu nisem rekel, da, če bo na tla pljuval, ne dobi jesti, ker jaz sploh jesti

ne delim. Bolniki nimajo od mene ničesar naročati, torej tudi jaz ne morem jim ničesar vzeti. Sploh pa se lahko vsak bolnik pritoži pri g. primariju, ki ima vsak dan dvakrat vizito. Tudi se lahko pritoži vsak pri g. oskrbniku. Jaz si nemorem misliti, zakaj me dopisnik tako obrekuje, ker ne storim nikomur nič zalega. Sploh pa dopisnik ni bil niti bolnik v tej bolnici. Bo že najbrž kakšen moj zasebni sovražnik, ki mi zavida ta krub, katerega zdaj jem. Podpiše pa se naj s celim imenom, da vem, s kakšnim človekom imam opraviti".

Jz raznih slovanskih krajev.

v Ljubezenska drama. Trgovski pomočnik Lazar Alabić v Trstu se je pred leti ločil od svoje ljubice Fride Weidling, ker mu ni bila zvesta. — Pred kratkim se je zaročil z nekim mladim dekletom. Weidling, ki je bila v Beljaku, je to izvedela in pohitela v Trst, da bi deklo od Alabića odgovorila. Alabić je to zvedel, šel v njeno stanovanje ter trikrat nanjo ustrelil. Nato je hotel ustreliti še sebe, a je policija to preprečila. Weidlingova ni težko ranjena.

v Shod vseh slovenskih zdravnikov se vrši 16. tm. v Ljubljani.

d Belokranjska železnica. Železniški minister se je odločil sprejeti pri zgradbi belokranjske železnice od komisije mu priporočeno progno Semič — železniški predor pri Preloki — Črnomelj — Metlika.

v Iz zapora v Celovcu je pobegnil znani vlomilec Edvard Pogačar, ki je svoj čas vlomil v ljubljansko škofijo in zvršil več sleparij po Korškem, z nekim drugim vlomilcem Warmutom v — duhovski obleki.

Zadnji dopisi.

Hmeljarji! Kakor vse kaže, smemo letos pričakovati ugodno ceno za naš pridelek; naša dolžnost je storiti vse, da bomo najizdatnejše izkoriščali ta položaj in si pridobili potrebno zalogo za slaba leta.

V to svrhu priredi hmeljarsko društvo poučne shode za sedaj v Žalcu (13. marca popol.) v Št. Petru (19. marca popol. v šoli) in na Kapli (pri Pihlirtu popol.), pri katerih se bode ustmeno in tudi dejansko kazalo, kako se hmelj pravilno reže; razpravljalo se bode tudi o selekcijoniranju in gnojenju hmelja itd.

Hmeljarji! vdeležite se vsi teh shodov in pošljite tudi one Vaše posle, kateri Vam oskrbujejo Vaša hmeljšišča. Vse natančneje po lepakih.

Hmeljarsko društvo v Žalcu.

v Ponikva ob j. ž. Dolgo si že želimo, da bi se učiteljske razmere pri nas uredile in da bi poleg g. nadučitelja, ki je priljubljen, imeli tudi 2 stalno nastavljeni učitelja; sedaj pa zopet čujemo, da ne bo nič, ampak da bomo celo dobili s Sladkegore neko Marijino devico Koklič, ki so se je tam v farovžu že preobjedli. Kajpada, za nas Ponikovljane bo vse dobro, če je le kaplana po volji. Zahtevamo od odločujočih krogov, da se na naše že tolikokrat izrečene zahteve glede učiteljstva ozirajo.

v Občni zbor kmetske posojilnice pri Sv. Ani na Kremberku se preloži na 20. tm. ob 9. uri dop.

v Iz Brežic. Včeraj 9. tm. zjutraj so našli v potoku ob glavni cesti, ki pelje od hotela „Grič“ proti farni cerkvi v Čatežu, truplo tukajšnjega sodnega kancelista g. Ant. Kruharja. Bil je ta dan na komisiji v Vidmu in se je krog 11. ure v noči vračal v Čatež, kjer je stanoval. Zjutraj so ga našli oropanega vsega, kar je imel, v jarku mrtvega. Dogodek je prebivalstvo silno razburil. Pokojnik je bil splošno priljubljen. Mir njegovi duši!

Vestnik

„Zveze slovenske napredne mladine“.

v Nagovor mladini. (Predgovor gosp. Antona Kosija k predavanju na shodu Zv. sl. n. ml. za Središče in okolico).

In zopet stojim tukaj pred Vami, kakor nekdanj, ko ste še bili moji učenci. Vsi me poznate in veste, da je torišče mojega glavnega dela šola. Vaši naobrazbi sem položil temelj, razišli ste se ter dali slovo šoli in meni; marsikaterega mladeniča in mladenke dolga leta nisem videl, glejte, danes smo se zopet našli — in kje? Zopet v šoli. Ne morem Vam popisati občutka, ki ga ima učitelj, ko vidi pred seboj po letih zopet obraze onih, ki so nekdanj kot otroci sedeli pred njim ter poslušali prve nauke iz njegovih ust. Vsakega pravvega, za dušno blaginjo svojega naroda vnetega učitelja veseli, ako izve, da hoče mladina, ki stopi iz šole, na svoji izobrazbi delati dalje, zato mora tudi vsak pravi narodni učitelj z veseljem pozdraviti vsako tako na dobri podlagi sionečo organizacijo, ki daje mladim ljudem priliko razširiti svoje duševno obzorje.

In vidite! Vaša organizacija je faka, zato dovolite, da izrazim kot vaš prijatelj iz otroških let veselje nad dejstvom, da vas je k tej mladinski zvezi že toliko pristopilo.

Narod zahteva dandanes vsestransko izobrazbenih ljudi — in kdor v izobrazbi ne napreduje, ta zaostaja, a kdor je enkrat zadaj, tisti le stežka dojde ali doteče one, ki korakajo z duhom časa naprej.

Kedaj pa se naj človek uči? Gotovo v mladosti, ko je njegov duh najbolj dovzeten za vse dobro, lepo in blago. Mladost je ona zlata doba, ko se človek pripravlja za poznejše življenje. — Človek se pa ne uči samo iz knjig, on se uči tudi na tak način, da poslušna izkušene ljudi, uči se po neprisiljenih prostih razgovorih o raznih vprašanjih, bodisi gospodarskih, bodisi političnih ali drugih. Razni zaupni in javni shodi mladinskih organizacij ponujajo za to najlepšo priliko. Mladenci in mladenke se vadijo na ta način v javnih nastopih. Vsak izmed vas ima že nekaj življenjskih izkušenj, vsak izmed vas je že nekaj lepega, koristnega čital. Ali ni koristno za njega samega, pa tudi za poslušalce, ako na mladinskih sestankih o tem poroča svojim tovarišem in tovarišicam? Na tak način izginja iz mladega človeka bojazen, ki se ga navadno polati vselej, ko bi moral kje javno nastopiti, na tak način si zbrusi in uglaadi svoje vedenje, po katerem ljudje človeka tako pogosto sodijo, pa tudi obsodijo. Poleg naobrazbe, katero imajo mladinske organizacije za glavni cilj, je neobhodno potrebno, da se tudi skrbi za utrditev značaja, potrebno je, da se odlikuje mladina združena v „Zvezi“ po lepem, vzglednem življenju. Ako se bode naša mladina odlikovala po duševni naobrazbi, po lepem, poštenem življenju, imponirali bomo Slovenci s tem najbolj našemu mogočnemu sosedu Nemcu, ki nam odreka kakorekoč vsako pravico do življenja.

m Pododbor „Zveze slov. napr. mladine“ pri Sv. Bolfenku pri Središču ima v nedeljo 13. tm. svoj redni občni zbor, na katerega so vsi člani in članice uljudno vabljeni.

Sv. Jurij ob juž. žel. Pododbor ZSNM ima v nedeljo 13. t. m. sestanek v Lokarjih pri g. Zajcu ob 3. uri popoldne in objednem tudi sejo pododpora. Mladenci, mladenke, vsi iz bližnjih vasi na sestanek, pokažimo, da nam je napredek naše mladine nad vse sveta stvar. N' veselo svidenjet!

m Pododbor „Zveze slov. napr. mladine“ pri Mali Nedelji priredi prihodnjo nedeljo 13. tm. ob 3. uri popoldne v prostorih g. Senčarja gospodarsko predavanje. Predava iz prijaznosti gosp. ekonom Stanjko iz Ljutomera. — Tovariši, udeležite se poučnega sestanka polnoštevilno!

Obrotni vestnik.

v Nova postava o delovnem času v trgovskih obrtnih. (Konec. *) — Ob tržnih dneh se v prejšnjem paragrafu označeni prostori za nakup in prodajo predmetov, s katerimi se trži na dotičnem sejmu, lahko odpro že začetkom sejma.

V zgoraj navedenih prostorih je pomožnim delavcem dati priliko za sedenje.

Določbe glede minimalnega počitnega časa za pomožne delavce, oziroma določbe glede zapiranja trgovin ne veljajo:

1. za dela v svrhu izvršitve inventure,
2. za preselitev ali prenovitev trgovine,
3. za obiske sejmov,
4. za dela, ki se morajo v svrhu preprečitve pokvarjenja blaga ali v drugih nezgodah takoj zvršiti,
5. razen tega za največ 30 dni v letu.

Ako nastane v pod točko 1—5 navedenih slučajih skrajšanje minimalne počitne dobe pomožnih delavcev, zadostuje, ako se to naznani obrtni oblasti, kar se v pod točko 4 navedenem slučaju lahko izvrši naknadno tekom 24 ur. Ako pa nastane v pod točko 5 navedenem slučaju poleg tega še skrajšanje zapiranja trgovin, se ti izjemni časi zapiranja trgovin kakor tudi dnevi izjemnega zapiranja trgovin deločijo od obrtne oblasti prve inštanice po zaslišanju načelstev dotičnih zadrug in pomožniških odborov in sicer splošno ali pa za posamezne obrte in kraje.

V posameznih zdraviliških, v katerih je promet v večernih urah običajno posebno živahen, se določbe o minimalni počitni dobi pomožnih delavcev oziroma o zapiranju trgovin za časa sezije od trgovskega ministra v dogovoru z ministrom za notranje zadeve po zaslišanju dotičnih trgovskih in obrtnih zbornic, kakor tudi načelstev dotičnih zadrug in pomožniških odborov potom ukaza lahko razveljavijo in sicer popolnoma ali pa le deloma. Za podaljšani delavni čas gre pomožnim delavcem primerno posebno plačilo.

V času, v katerem morajo biti zgoraj navedeni prostori zaprti, je prodaja blaga od hiše do hiše in prodaja blaga na cesti prepovedana, v kolikor niso od obrtne oblasti glede te prodaje na cesti dovoljene izjeme.

Označene določbe veljajo tudi za blagovni promet konsumnih društev in pridobitnih in gospodarskih zadrug.

*) Glej št. 8. „Nar. L.“

Ta zakon stopi v veljavo po preteku 3 mesecev po razglasitvi, torej dne 4. maja tl.

Ženske osebe kot učence na državnih obrtnih šolah. Ministerstvo za javna dela je dovolilo, da se smejo s šolskim letom 1910—1911 začeti sprejemati na vseh drž. obrtnih učnih zavodih br. z izjemte ter na obrtnih nadaljevalnih šolah tudi ženske osebe kot učence in sicer pod enakimi pogoji kakor moški. V krajih, kjer obstojijo posebne obrtne nadaljevalne šole za učence v rokodelskih obrtnih, morajo te v smislu § 99. b obrtnega reda te šole istotako obiskovati. — Na ostalih nadaljevalnih šolah se bodo učence pripustile v onem številu, kakor bo pripuščal prostor vsled obiska moških učencev, ki so v to obvezani.

Gospodarski paberki.

Spomladna naročitev semenja.

Uspeh, oziroma neuspeh v gojitvi naših kulturnih rastlin je največ odvisen od vremenskih razmer in lastnosti zemlje. Glede prve točke sami ne moremo dosti pomagati; edino, kar nam je mogoče storiti, je, da ugodno vreme pri poljedelskih opravilih pravilno izrabimo in vplive neugodnih vremenskih razmer po najboljšem razumu odvrčamo. Tem večjo pozornost moramo zategadelj obračati primerni pripravi polja, pri čemur se moramo ozirati na kakovost ali lastnosti zemlje, podnebje in vremenske razmere; ti faktorji so največje važnosti za uspeh kulturnih rastlin in po drugi strani se s tem neugodnim vremenskim vplivom kolikor mogoče zoperstavljamo.

Naročitev semenja je za vsakega kmetovalca neprimerne važnosti. Semenskemu žitu in njegovi setvi se mora posvetiti posebna skrb. Kmetovalec lahko edino z dobrim semenom, s kakim naglavnim gnojenjem, okopavanjem itd. skrbi za ugodno rast, vse drugo je odvisno potem od božjega blagoslova. Če seme hitro in močno kali in raste, potem smemo tudi splošno upati na dobro žetev, dasi še s tem seveda nimamo za to nikakega poročstva.

Izvršitev pogojev, ki so potrebni za močno kalenje in hitro rast semena, bodi toraj naša prva skrb. Za to je pa predvsem potreben zrak, toplota in vlažnost. Kjer manjkajo ti pogoji, oziroma ni enega ali drugega v zadostni množini ali popolnoma nič, ne morejo mlade rastlinice dobro uspevati in se vsled tega tudi vremenskim vplivom ne v zadostni meri zoperstavljati. Zanemarljena skrb glede dobrega semenja se ne da pozneje niti z gnojenjem itd. popolnoma popraviti, četudi bi bilo to vsled mogočih ugodnih vremenskih razmer pričakovati. Izvanredne važnosti za kaljenje in asimilacijo v zemlji se nahajajočih redilnih snovi je, da ima zrak neposredni pristop. Znanost nas namreč uči, da kisik, ki se nahaja v zraku, igra pri kaljenju glavno vlogo. V zgornji plasti zemlje ima zrak močnejši pristop, kakor bolj globoko, in zato je tudi uspeh kisika tem boljši. — Jasno je torej, da je pravilno, zakriti seme kolikor mogoče plitvo; čim globlje ga spravimo, tem večjo napako napravimo, ker se keleče rastline vsled tega pomanjkljivo razvijajo; seveda pa zopet ne smemo pustiti semena tako plitvo, da bi nastopilo pomanjkanje vlažnosti. Seme, ki je bilo spravljeno globoko v zemljo, se spozna, ko začnejo klice kazati iz zemlje, po bledezoeleni barvi. Zakaj pa n. pr. raznovrstni plevel največkrat že tako zgodaj bobotno klije in raste? Gotovo največ vsled tega, ker je bil plitvo zakrit in so mu bili dani že toraj za prvi razvitek ugodni pogoji.

Pregloboko posejano seme izkljuje vedno dosti pozneje, kakor plitvo posejano; plevel pa ima v tem času prav ugodno priliko se prosto razvijati ter dostikrat zaduši posejano seme. Kakor vse druge rastline, ravno tako razprostirajo tudi naše kulturne rastline svoje korenine navzdol in na stran, nikdar pa ne navzgor. Čim globlje toraj spravimo seme v zemljo, tem globlje se razraščajo korenine in tembolj so oddaljene od zgornje rodovitne zemlje ter več ali manj odvisne od spodnjih plasti, med tem ko ne pridejo pripravljene redilne snovi v gornji zemlji nič ali vsaj malo v poštev. Vendar pa razprostirajo plitvo rastoče rastline svoje korenine po rodovitni, na rastlinskih redilnih snoveh bogati zemlji.

Seveda so tudi izjeme glede tega, kako globoko se naj seme zakrije. V zelo lahki in topli zemlji, ki obdrži v sebi malo vode in se toraj hitro izsuši, je posejano seme bolj globoko zakriti. Ravno to velja tudi za zelo rahlo zemljo (n. pr. peščeno zemljo, kjer ima zrak zelo globoko svoj pristop in vpliv. V mrzlih in težkih zemljah, katere obdrže v sebi dosti vlažnosti, je globoko zakrivanje semena najbolj nepravilno in škodljivo. Kot nekako pravilo v tem oziru naj nam služi: Poznim poletnim in zgodnjim jesenskim setvam škoduje globoko zakritje semena manj, kakor setvam, ki so izvršene pozno v jeseni.

Kako globoko se naj seme zakrije, za to se v splošnem ne da navesti kako enotno pravilo; ravnati se je po vrsti žita, lastnostih zemlje in po času setve. Kakov nekaka meja med primerno plitvostjo in globokostjo je $1\frac{1}{2}$ —6 cm. Travno in deteljno seme se sme le čisto nalahko zakriti. Mnogokrat pride seme zato pregloboko v zemljo, ker se ta pred setvo ni zadostno obdelala, vsled česar se z brananjem po setvi preobračajo celi kosi zemlje in se dosti semena spravi na ta na

čin čisto na dno rahle zemlje. Ekstirpator in brana zadostujeta popolnoma za vse zemlje za zakritje semena. Podoravanje semena, kakor se dostikrat dogaja, ravno tako tudi podkopavanje semena, je le v zelo malo slučajih na mestu. Tudi ni priporočljivo sejati na neobdelane surove brazde, če so pa okolščine take, da se to mora vršiti, potem je sejati gosteje.

Dalje prihodnjic.

a Trebljenje drevja. Priden gospodar obrača že v zgodnji pomladi vso svojo pozornost in skrb svojemu sadnemu drevju. Suhe veje skrbno odžaga in odpravi vse nepotrebno vejevje, ki razvoj drevesa le zadržuje. Prva skrb pa mu je, da odstrani in obere gosenčjo zalego, ki je v različno velikih mešičkih ali zapredkih prezimila na drevesu. Če ne izvrši tega prekoristnega posla pravočasno, to je, še predno je toplo pomladno solnce izvabilo drobne gosence iz jajčec, mu bo vse sačje pokončano v par tednih, ker gosenice ljubijo le najnežnejše listje in brste. Gosenčjo zalego pa je treba pokončati tudi na drugem in ne samo na sadnem drevju, ker gosenice rade naprej romajo za dobro pašo in napadajo vsako drevje brez izjeme. Posebno pa je treba pri tem skrbeti za to, da tudi sosedje iztrebijo na svojih posestvih gosenčje zapredke, ker je sicer delo posameznih gospodarjev popolnoma zastoj!

Miši lahko preženeš na priprost način. V mišje luknje nadevaj cunje namočene v karbolu in luknje zadelaš s papirjem. V par dneh prežene karbolni duh vse miši.

Listnica uredništva.

J. S., Št. Pavel: Le pošljite kaj gospodarskega, vam bomo prav hvaležni. — **M. Z., Kalobje:** Take stvari za javnost nimajo pomena. List pa mora biti tudi za naše bralce v drugih krajih zanimiv. Kaj drugega! Zdravo! — **Stari trg pri Slov. Gradcu:** Predno priobčim kako šaljivo stvar, moram pač vedeti vzroke, zakaj naj se priobči in kakšen pomen ima tak dopis. Če mi to razložite, pa bomo že priobčili. Pozdrav! — **Križevci, Mursko polje:** Hvala! Veselilo me bo, če se bote večkrat oglasili. Zdravo! — **Sv. Štefan pri Šmarju:** 20. t. m. gotovo! Pridem jaz in L! Veste, da, kar obljubim, storim! Torej veselo na delo! Tudi F. od Št. Jurja pišem, da bo šel zraven! Pozdrav! — **F. S., Vičanci:** Vaš članek pride prihodnjic, ker imamo tokrat silno mnogo gradiva! Vaša želja glede „N. D.“ se izpolni. Zdravi! — **Št. Juri ob j. žel.:** Ono daljšo v prihodnji številki. Danes ni šlo. Zdravo! — **Kozjanski okraj:** „Cestno vprašanje“ istotako prihodnjic! Hvala! Zglasite se še kaj! — **L. L., Boreci:** Imamo silno drugega gradiva, ne moremo rabiti, ker bi morali tudi precej popolniti, za kar nam pa žal primanjkuje časa. — **Dramlje:** Za danes prišlo žal prepozno. Prihodnjic! Hvala! Zdravi! — **Grize:** Hvala lepa; toda dobil sem žal že danes; kar pa pride v četrtek, ni mogoče, da bi prišlo v tisto številko. Kar bo porabno, prihodnjic! Če pridete prihodnje dni kaj v Celje, se oglasite, imam nekaj važnega z Vami govoriti. Pozdrav! —

Kuharsko knjigo zastonj

dobi vsakdo po pošti pri **Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici.** 155 42-1

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Naprodaj

je blizu Žalca **lepo posestvo**, obstoječe iz nove hiše, milna in 80 klafter zemlje. Voda je stanovitna in ima 64 konjskih moči. Proda se za 8.000 K, kar se pa mora takoj odšteti pri kupni pogodbi. — Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Naznanilo.

Usojam se slav. občinstvu vljudno naznaniti, da otvorim v lastni hiši v Gaberjih z dnem 10. t. m. popolnoma novo

mesnico.

Zagotavljam svoje cenjene odjemalce točne in solidne postrežbe. — V nadi, da me bode p. n. občinstvo podpiralo z obilnim obiskom, se priporočam z odličnim spoštovanjem

Ivan Svetel
gostilničar in mesar v Gaberju.

Loterijske številke.

Gradec, 5. marca 1910: 62, 16, 22, 79, 36.
Dunaj, " " " 10, 6, 70, 54, 79.

Vabilo k

rednemu občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice v Lemberggu, registrovane zadrage z neomejeno zavezo“

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 20. marca 1910 ob 2. uri popoldne v uradnem prostoru.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
  2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1909.
  3. Čitanje revizijskega zapisnika in ukrepi vsled istega.
  4. Prememba pravil.
  5. Slučajnosti.
- K obilni udeležbi vabi vse p. n. zadružnike
Načelstvo.

25—30 rabljenih, dobro ohranjenih, močnih

višinskih sodov

v velikosti 6—7 hl se dobijo po 4 K hl pri **Jakobu Najžer**, oskrbniku, pri g. Otokar Pitter Ivanjovci pri Ormožu.

Nova velika enonadstropna

hiša v Doliču

(p. Mislinje) tik okrajne ceste, na najboljšem mestu, se proda pod ugodnimi pogoji ali **zamenja z malim posestvom** blizu trga ali mesta ob železnici. — Hiša obsega jako lepe prostore za boljše gostilno in večjo trgovino. Pri hiši je nekaj zemlje in senčnat vrt. — Več se izve v šoli pri posestniku. 81 31

Proda se

debroidoča gostilna (blizu Celja) z vso gostilniško opremo. Hiša ima 7 sob. Zraven gostilne je lepo gospodarsko poslopje, senčnica za goste, lep vrt za zelenjavo in zemljišče. Oddaljeno je 20 minut od kolodvora. Eventuelno se odda tudi v najem. — Več se izve pri upravnistvu tega lista. 73 3-2

Čebelarjem

naznanjam, da sem vpeljal v svoji trgovini tudi vse za čebelarstvo potrebno orodje in priprave ter je takoj dobavim.

Veletrgovina z železnino
„Mercur“, P. Majdič, Celje.

Izvrstno olajša bolečine, vnetje in gnilobo.

Ze 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vrn. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pušice, za 7 K pa deset pušic poštnine prosto na vsako postajo avstr.-ogrške monarhije

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno je po 70 v.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitelj
Iekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloga v Iekarnah Av.-Ogrske.

Sirate „Narodni List“!

Sukno

ševjot in kamgarn za moške obleke se dobi v velikanski izbiri in nizkih cenah v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi zastoj in pošiljatve čez K 20—franko. Zabejavajte **„Bomba“ tkanina**, preizkušena najboljša za žensko in možko perilo. Kos 23 m franko K 15.50. Naročite cajnaste ostanke po 20 m trpežni K 8—, fini K 10—, zelo fini K 12—. 32 52-7

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:
1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega, 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velfinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K. Najfinejši drsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitnega rdečega, moorega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikom, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitim puhastim posteljnim perjem, 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki: K, 3 K, 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. — Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 59 25-8

S. Benisch, Deschenitz, števil. 199, Sumava, Češko.

Tvornica finih švicarskih čipkarij prvega reda

išče po vseh mestih na Štajerskem dam, ki imajo veliko poznanstvo, da bi prodajale čipke za obleke, bluze in robce po vzorcih.

Krasne novosti in specialitete! Najnovejše parižanske mode! Visoke provizije. Blago se pošlje že ocarinjeno na dom. Cene v kronah in vinarjih. Ponužbe se prošijo pod „Z. G. 698 Rudolf Mosse, St. Gallen, Schweiz“.

VABILO na

prvi redni občni zbor

„Prve južnoštaj. vinarske zadrage v Celju, r. z. om. z.“, ki se bo vršil

v soboto, dne 19. marca 1910 v celjskem Narodnem domu popoldne ob 2. uri.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Odobrenje računov za leto 1909. — 4. Dopolnilne volitve v nadzorstvo. — 5. Gospodarsko predavanje. — 6. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

**Kdor je
osivel, izgleda star.**

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlija štiri krome.

2. Vitkov „Nucin“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro iskazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

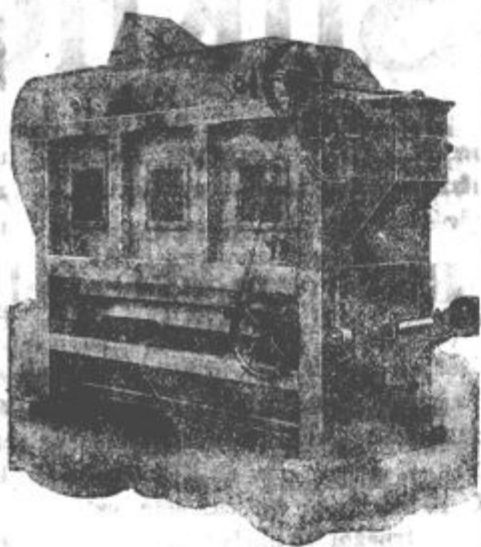
Zahtevajte samo Vitkove preparate,
vse druge zavrnite!

Darujte za „Nar. sklad“!

IOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Krasne reference!

Edini narodni klepar v Celju

Anton Jošt

Savinska ulica št. 4

prevzema vsa v svojo stroko spadajoča dela in popravila ter se slavnemu p. n. občinstvu najviljudneje priporoča v mnogobrojna naročila. 159 7-1

Gostilna in mala trgovina

blizu premogokopa se odda zaradi rodbinskih razmer takoj v najem. — Kje, pove upravnistvo „Narodnega Dnevnika“. 67 3-2

Posteljna vlaga!

Odstranitev takoj. — Starost in spol se naznani. — Pojasnila zastoj daje zaveš „AESCULAP“, Regensburg, Bavarsko.

Velikonočne razglednice.

Zvezna trgovina v Celju priporoča cenjenim gg. trgovcem na deželi veliko zalogo lepih

velikonočnih razglednic

po najnižjih cenah. Od 500 kom. naprej franko.

161 9-2

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izbor novosti, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Urađuje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnic in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

54

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prezame vsakovrstna

61 50-7

stavbena zlasti tesarska dela.